Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: a) kuulutuste kirjaga: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti; b) teksti kirjaga: teksti ees ja tekstis 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Kuulutusi järgmise päewa lehe jaoks wõetakse wastu kella 2-ni päewal, laupäewiti kella 1-ni päewal „Postimehe" raamatukaupluses, Suurturg 16 ja kontoris, Jaani tän. 11/13.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 218 Reedel, 14. augustil 1931. Tänaſt lehte 6 lehekülge 75. aastakäik.

Riigiraamatukogu

A-S. „ROYAL-FILMI" KINO
«ATHENA»
Kaks silmapaistvat eeskava korraga.
Algus kell 6 p. l., pühadel kell 4 p. l.

«HAI-TANG»
(TEE HÄBILE). Draama Vene elust 8 suures osas. Peaosas kuulsus **ANNA MAY WONG.**

Lisana wõrratu farss:
KUNSTLASKURID
Peaosades publiku lemmikud Pat & Patašhon
Järgmine eeskava: valgushelifilm
„Tema Majesteet — armastus".

Pool päewa kaitſewäe ſuwilinnas.

Tähelepanekuid ja muljeid külaskäigult Wärska põhja-laagri.

„Palun külastada 11. ſkp. Wärska Põhja-laagrit." Nõnda umbes kõlas kindr. Reeki kutſe, mis oli ſaadetud linnapeadele, maawalitſuste eſimeestele, malewapäälikuile, prefektidele ja ajakirjanikkudele. Kutſutuil oli põhjuſt rõõmustada, kõige enam aga neil, kes Wärska laagriſt küll palju kuulnud, kuid ſeda oma ſilmaga weel polnud näinud.

Härrade arw, kes kella 3-ks Wärskasſe ſaabuſid, näis tõuswat kümnetesſe, ſeſt 2. diwiiſi piirkonda kuulub ju hulk linnaſid ja mitu maakonda, kel kõigil juhid, kus aſub hulk kaitſemalewaid ja kõrgemaid politſeinikke ning kus ilmub ka rida ajalehti — ſuuremaid ja wähemaid.

Lõunaſöök laagri ſõdurite kodus ja ſiis algas ringkäik.

Kui nüüd tahaks kõike nähtut üksikasjadeni kirjeldada, ſiis peaks olema käepäraſt palju paberit ja lugejail ſuur lugemishimu. Wiimaſt loodetawasti jatkuks, ſeſt kogemuſed on näidanud, et kõike ſeda, mis ajakirjanduſes ilmub meie kaitſewäe eluſt ja tegewuſeſt, jälgiwad lugejad ſuure huwiga. Aga ajakirjanikkude ſuuremaks waenlaſeks on paberipuudus, mispäraſt wahel ka ſarnastes huwitawates reiſikirjeldustes, nagu oleks poolepäewaſe tutwunemiskäigu aruanne Wärska põhja-laagriſt, üksikasjadesſe kalduda ei ſaa. Pealegi wõiks nõndawiiſi kergesti „ſõjaſaladuſi" wälja lobiſeda. Kas wõi näit. ſeda, kuidas näeb wälja poisſmeesteſt ohwitſeride elumaja ſeeſtpoolt ſel ajal, kui härrad ohwitſerid iſe „jaanidega" õppeplatſidel askeldawad. Selle kirjelduſe eeſt wõiks kergesti ſõjakohtu alla langeda, mis teadupäraſt on üsna wali kohus.

Külaliſed ühes 2. diwiiſi juhatuſega ſõdurite kodu juures.

Eſimene maja, kuhu ſisſe astuſime, oli ſõdurite ühiskorter. Käiſime päraſt weel mitmes ſarnaſes ſees. Kõik nad jätawad ſuurepäraſe mulje oma puhtuſe ja korralikkuſega. Ei ühtki jälge kuskil wanuſt õndſaiſt „kaſarmupiltideſt": mustuſeſt, lohakuſeſt, halwaſt õhuſt. Wärska laagri eluhooned wõiks rahuldada nõudlikumaidki ſuwitajaid.

Jalgratturite-ſuusturite kompanii korter ſuure rataste baaſiga ja parandustöökojaga on ſootuks omapärane. Ratturite „hobuſed" läigiwad ſamuti puhtuſeſt ja korraſt kui ratſameestegi omad, ainult nad ei tantſi ega hirnu ja aſuwad oma peremeestega ühe katuſe all. Wõimalik, et ratturite ratſud ka niipalju puhastamiswaewa ei nõua kui ratſameeste omad. Wiimaſeid nägime hoolega eskadronide wiiſi kõrwiſid, kimleid ja musti puhastamas ning kammimas.

Ratſarügemendi mehed hobuſeid puhastamas. Mehed külaliste tulekul terwituſeks „walwel".

Ega nad ſiis muidu wiimſe karwaotſani puhtuſeſt ei ſädeleks, kui neid puhtad ei hoiaks aliſe hoolitſuſega. Möödaſõitwa ſetu walge, kuid ſõnnikuhunniku otſas magades pool-kollaſeks muutunud ruun, oleks nagu loom hoopis teiſeſt maailmaſt ratſamehe ſamaſt tõuſt mära kõrwal.

Laagri juures on kaks platſi: üks on juba ammugi olemas, tema aſukohta näitab ja olemasolu tõendab posti külge löödud ſild: Laagri turuplats, wõi oli ſeal kirjutatud lihtſalt turuplats. Seal on müüjaiks ümberkaudſed talupidajad ja ka popſid, oſtjaiks ohwitſerid ja ſõdurid. Millega ſeal kaubeldakſe, ſeda me oma ſilmaga ei näinud, ſeſt turutunnid olid juba lõppenud, aga küllap' müüakſe kõike ſedaſamagi, mis teistegi linnade ja alewite turul, ſeſt Wärska laager on ju ka omaette linn, küll ainult ſuwelinn, aga mõõtude ja elanikkude arwu pooleſt ei jää mõneſtki meie uueſt linnaſt maha. Turg ja turuplatſi korraldus on aga igas linnas wäga ſuure tähtſuſega, mispäraſt ſellele ka Wärskas pole unustatud rõhku panemaſt. See plats asfalteeritud weel küll ei olnud, aga küllap' tehakſe warsti ſedagi, igatahes wiſt küll enne kui mõneski teiſes diwiiſi piirkonna linnas.

Et ajalehtedel puuduwad alaliſed kirjaſaatjad Wärskas, ſiis puuduwad muude turuteadete hulgas ka Wärska turu hinnad. Kuid niipalju oli kuulda, et ſealſed hinnad wäga kõrgel pinnal ſeiſawad. Seda ei põhjusta mitte ſuur nõudmine ja wäike pakkumine, millega harilikult turuhinnad reguleeruwad, waid hinnad püſiwad ſuurel kõrguſel lihtſalt ſel põhjuſel, et müüjaks on ſetu. Setu ei müü midagi odawasti, ta wõtab hinda nii kõrget kui ſaab. Ja pealegi ſetu arwab, et kuſt ſoldat mujalt ikka osta ſaab kui minu käeſt ja wõtab ſiis piimaliitriſt 15 ſenti, munapaariſt 12 ſenti jne. Mis ſee ſetusſe puutub, et kõige parema piima liitriſt praegu meiereides ainult 5—6 ſenti makſetakſe, ja linna turulgi ſee hind palju üle 8 ei tõuſe! Setu pole kuulnudki, et munapaariſt Tallinnagi turul praegu palju üle 6 ſendi ei ſaa.

Ega ſõdurid toiduaineid küll palju turult ei osta, ſeda ei teeks ohwitſeridki. Aga paljudel ohwitſeridel ja allohwihtſeridel on perekonnad laagris kaaſas ja nende jaoks on waja piim, mune, wõid, liha, kartuleid. Kui iga aine eeſt keskmiſeſt turuhinnaſt kõrgemat pead makſma, ſiis wõib ſee lõpuks rahakotile wäga tunduwat mõju awaldada. Andſime ſõjameestele nõu Wärska kõrgete turuhindadega ja nõudlikkude ſetude wastu wõitlema hakata toiduainete ſuurema ſisſeweoga wäljaspoolt. Tollipiire ju Wärska ja madalamate turuhindadega maade wahel ei ole. Kindr. Reek ütles munahinnad juba alla löönud olewat, wähemalt omatarwituſe piirides, nimelt ſellega, et hakanud iſe kanu pidama. Kewadel oſtab, ſügiſel ſaab ſuppi ja praadi, wahepeal on odawad munad kindlustatud. Aga lehmapidamine pole nii lihtne kui kanakaswatus, mispäraſt odawa piima küſimuſe lahendus Wärskas weel peamurdmiſt nõuab. Kuna ſiin otſekoheste ſõjameeste wastasteks kawalad ſetud, ſiis wõib lahing wäga huwitawaks ja mitmekülgſeks kujuneda.

Teine plats on ſpordiplats. See ei ole weel walmis. Seda rajatakſe alles ja täidetakſe. Tehakſe ſiin põhjalik töö, ſpordiplatſi kõigi nõuete kohaſelt. Ja asjatundlikult. Tööd juhatawad ſportlaſeſt ohwitſer ja kehaliſekaswatuſe instituudi lõpetanud inſtruktor. Wiimane on end ſpordipükſteni lahti riietanud, et oleks wabam ja mugawam töötada. On elurõõmſad ja temperamentſed mehed. Ei unusta kindrali tulekul ka poolalasti olekus „walwele" karata.

M.

(Järgmine kord ſuurtükiwäe aſutatawaſt laagriſt, lauawabrikuſt, leiwatööstuſeſt ja muuſt.)

Spordiplatſi ehitustööline, kes ka iſe wäga ſpordimehelik wälja nägi.

8 kr. vaevatasu eest palun ära saata Otepää ümbruskonnas **kaotatud**

rahakott,

monogramm «F. I.», tähtis mälestus. Elukoht: Sõja tän. 44–3, Tallinn. F. Idnurm.

Ilmus müügile

Modenschau

nr. 224.

E. K. Ü. „Postimehe" raamatukaupl.
Suurturg 16, telef. 2-50.

Rukkiſaak tänawu nõrgem.

Tarwiduſeſt tuleb puudus 2000 tonni. — Wiljale ſegatakſe kartuleid ja otra hulka.

Walitſus ei ſaa omahinda kätte.

Nagu meie kuuleme, on wiimaſel wabariigi walitſuſe koosolekul informatſiooni korras arutuſel olnud rukkimonopoli ſeiſukord ühenduſes uue lõikuſe wäljawaadetega. Walitſuſel olewate andmete järele tulewat tänawu rukkiſaak märksa wähem kui läinud aastal, ſeda peamiſelt Lõuna-Eesti arwel. Arwatakſe, et käesolewa aasta ſaagiſt kogu meie tarwituſeks ei jatku ja tuleb puudus umbes 20.000 tonni. See loodetakſe katta möödunud aastal ladudesſe kokkuostetud rukkiſt. Kuigi käesolewa aasta rukkiſaak on kehw ja ſelle põhjal wõiks oletada, et rukki pakkumine riigile tuleb wäike, oletatakſe ſiiski, et talupidajad wõimalikult rohkesti rukiſt müüa pakuwad. Nimelt maalt weskipidajatelt kogutud andmete järele ſelgub, et maal rukki tarwitamiſega hakatakſe kokku hoidma ja leiwaküpſetamiſeks rukkijahule odrajahu ja ka kartuleid juure liſatakſe. Oder ja kartulid on odawad, kuna rukki eeſt rukkimonopoli tõttu ſaab ajakohaſt hinda. Sellepäraſt oletatakſe, et käesolewal aastal pakutakſe rukiſt 20—30.000 tonni.

Kuna majandusministeeriumil ja riigi ſtatistika keskbürool puuduwad täpſed andmed rukkiſaagiſt, ſiis ei ſaanud walitſus ſeekordſel koosolekul mingiſuguſt otſuſt teha.

Riigi ſtatistika keskbüroo andmetel on meie rukkitarwitus 170.000 tonni, kuid ſaak tõotab tänawu anda ainult 150.000 tonni.

Praegu on riigil möödunud aastal ostetud rukiſt

tagawaraks 27.000 tonni.

Seega käesolewa aasta lõikuſe puudujäägi katmiſeks riigil puudub tarwidus wälismaalt rukiſt ſisſe wedada. Seni on riiklikkudeſt ladudeſt rukiſt ostetud wähe ja uue lõikuſe turuletulekuga wähenewad müügilootuſed weelgi. Möödunud aasta rukki kokkuoſtmiſel anti wälja 4,7 milj. krooni ja rukkimonopoli teostamine ühes ſelle alla mahutatud kapitali protſendiga ja muude kuludega on tekitanud kuluſid 180.000 kr. Nii makſab praegu kg rukiſt riigi ladudes riigile juba 19,13 ſenti, wabaturul on aga rukki hind 15 ſenti kg.

Seega puudub walitſuſel lootus möödunud aastal kokkuostetud rukki eeſt omahinda kätte ſaada.

Praegu on walitſuſes kaalumiſel, kas müüa ſisſeostetud rukis turuhinnaga, tingimuſel, et leiwahind ei tõuſeks. Selle operatſiooniga ſaaks riik ſuurt kahju, kuid on wäljewaateid nende kahjude katmiſeks ſel teel, et riik toob wälismaalt odawat rukiſt ſisſe, mille müüb ſiin ära kohaliku turuhinnaga ja ſeega aegapidi kattuwad tekkinud kulud. Praegu ei ole aga weel teada, milliſe tee walitſus ſelles asjas walib.

Wabariigi walitſuſes wahetati ka mõtteid ſelle üle,

kuidas teostada käesolewal aastal rukki oſtmiſt.

See küſimus tekitab praegu walitſuſele peamuret. Kui riik peaks jällegi nii ſuuri ſummaſid wälja andma wilja kokkuoſtmiſeks, ilma et ſeda ſaaks kiires korras realiſeerida, ſiis käiks ſee walitſuſel üle jõu. On ſelge, et monopoli teostamine tekitab liſakuluſid. Majandusministeerium on astunud ſamme, kuidas neid kuluſid wähendada. Nagu ette näha, tuleb möödunud aastal kokkuostetud rukkil ſeista ladudes kuni tulewa aasta kewadeni, ſiis tahetakſe rukis koondada riigi ladudesſe, millega kaoks ära üüri makſmine eraladudele.

Kõikide tähendatud küſimuste otſustamiſt on oodata lähemal ajal.

⅓ puuwillaſaaki häwitatakſe.

Ameerika kaalub ſamme hinna pääſtmiſeks.

Waſhingtoniſt, 12. aug. Federal-farm Board on 14 puuwillatootja oſariigi kubernerile telegraafi teel korralduſe teinud, et nemad ſoowitaks puuwillaistanduste omanikkudele $1/3$ oodatawaſt puuwillaſaagiſt lihtſalt ära häwitada. Wastutaſuks ſelle eeſt lubab farm Board oma puuwillatagawaraſid aasta otſa turult tagaſi hoida. Farm Boardi juhataja Stone ütles oma telegrammis: kui ſee ettepanek läbi wiiakſe, wäheneks puuwilla tagawara 4 milj. palli wõrra. Ameerika Ühisriikide wõimude kareda ſammu põhjustas puuwillahinna kataſtroofiline langus, mis neil päewil ärewuſt ſünnitas kõigil maailma kaubabörſidel.

Soomel oma heeringad.

Juba 4000 pütti.

Helſingiſt, 13. aug. Lowiiſa merekalapüügi ühing, kes alles tänawu tegewuſt alustas, on Islandi weteſt Soome ſaatnud oma eſimeſe ſaagi, mis koosneb 4000 tünniſt ſoolatud heeringaſt. Kolm laewa jatkab Islandi wetes püüki.

Saksa vabariiklaste võidupäev.

Saksa walitſus pühitſeb põhiſeaduſe-päewa.

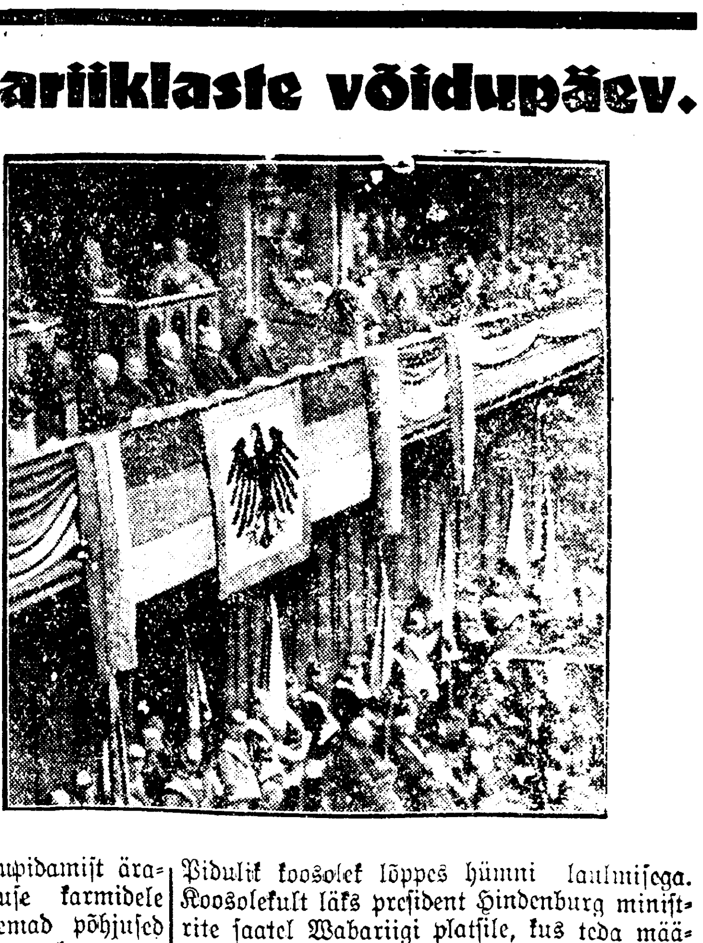

Pilt riigipäewalt: reſerweeritud looſhis preſident Hindenburg, temaſt pahemal aſepreſident Kardoff ja paremal riigipäewa eſimees Groener.

Sakſa wabariikliku põhiſeaduſe aastapäew kujunes ſeekord ſeda pidulikumaks, et demokraatliku wabariigi pooldajad pühitſeſid oma wõitu Preiſi rahwahääletuſel.

Berliinis mälestati ſeda ſuurt päewa pidulikul aktuſel riigipäewa koosolekuſaalis. Rahaminister Dietrich pidas peokõne, milles ta rõhutas, et ſakſa rahwas on wiimaste nädalate mureſid kannud lugupidamiſt äratawa rahuga, alludes walitſuſe karmidele määrustele. Rahutuste oluliſemad põhjuſed on politiliſed. Kõigi ſegaduste peale waatamata on ſakslane ennaſt parema kodanikuna näidanud, kui üldiſelt arwata wõis. Kõneleja lõpetas oma kõne uſuga ſakſa rahwa tulewikku.

Sõna wõttis ka riigikantsler Brüning. Pidulik koosolek lõppes hümni laulmiſega. Koosolekult läks preſident Hindenburg miniſtrite ſaatel Wabariigi platſile, kus teda määratu rahwahulk waimustatult terwitas.

Peopäewa õhtul korraldaſid wabariiklaſed ſuuri tõrwikukäike, mille pidulikkuſt ei ſuutnud tumestada iſegi kommunistide tulewahetus politſeiga.

Austria põllumajanduse raskused.

Dr. F. Lagſtein,

„Postimehe" erikirjaſaatja Wiinis.

Meie Wiini kirjaſaatjal oli juhus kõnelda ühe Auſtria põllumeeſte erakonna juhtiwa liikmega, kes talle Auſtria põllumajanduſe praeguſeſt ſeiſukorraſt järgmiſe pildi andis.

Auſtria põllumajandus ootas ſuure põnewuſega walitſuſe agraarpolitiliſi wahendeid, mis pidid parandama Auſtria põllumajanduſt, ſ. t. ſaawutada aitama ſelle wähenõudlikugi aſtme, et wiljakaswatus taſuks oma kulud. Päraſt kuudepikkuſeid konwerentſe otſuſtas walitſus tõſta leiwatolli nii kõrgeks, et ſee põllumehele tema leiwawilja eeſt pidi kindluſtama ligikaudu 50 ſchillingit 100 kg. Ühtlaſi tehti otſuſeks, et käeſolewa aaſta 1. juuliks kõik ſiſemaal ladus olewad wiljatagawarad käiwad tolli alla, nii et enne uue tollitariifi maksmahakkamiſt ſpekulatſiooni eesmärgiga kokkukuhjatud wiljatagawarad uue lõikuſe hindu alla ei ſuruks.

Kahjuks peame nüüd, kuu päraſt tollikõrgenduſe maksmapanekut, kindlaks tegema, et põllumajanduſe ſeiſukord wõrreldes läinud aaſtaſega on märgatawalt halwenenud. Erakorraliſelt ſuur põud ei ole wähendanud mitte ainult terawiljalõikuſt, waid ſamuti kahjuſtanud naeri- ja teiſi loomatoidu-wilju, nii et ka ſiin tuleb arweſtada ſuurt puudujääki. Rohke terawilja ſiſſeweo tõttu wälismailt on Auſtrias tekkinud kurb ſeiſukord, et meie oma wilja praktiliſelt ära müüa ei ſaa.

Waewalt päraſt uue lõikuſe lõppu on hinnad langenud nii kohutawalt, et praegu auſtria niſu eeſt pakutakſe ainult 23 ſchillingit, kusjuures pole wõimatu oht, et ſuurema kauba pakkumiſe puhul nagu ſee mõni aeg päraſt wärsket lõikuſt tawaline nähe — hinnad weelgi edaſi langewad. Kui edaſi arweſſe wõtta, et 1930. a., mil niſuhind oli ainult 28 ſchillingit 100 kg, walitſus Auſtria põllumajanduſele tema olemaſolu wõimaldamiſeks pidi andma 96 milj. ſchillingit abi, et katta tollekordſete madalate wiljahindade puudujääki, ſiis tekib tahes-tahtmata kartus, et praeguſe 23-ſchillingliſe niſuhinna puhul, — kusjuures weel ſelleſt hinnaſt 14 ſchillingit 50 kroſſi kilogrammilt moodustab kaitſetolli, — põllumajanduſe kriiſi ja eriti weel wiljakaswatuſe wõimaluſe probleemi lahendus näib peaaegu wõimatu.

Sellejuures wõib öelda, et põllumeeſtel 1. juuli kaitſetolliſt — 2 kuldkrooni 10 kuldkroonilt — mingit tulu ei olnud. Kes ſelleſt tollikõrgenduſeſt tulu ſaid, olid need ſpekulandid, kes weel enne 1. juulit määratuſuuri wiljatagawaraſid wana tolliga ſiſſe wedaſid ja tagantjärele wõrdlemiſi wäikeſt tolli makſid. Need lõikaſid ſiis tollikõrgenduſe wahe.

See kiireſti tollitud wälismaa niſu mõjus muidugi ſiſemaa niſu turuwõimaluſtele hindualandawalt. Samal ajal algas ungari rahanduskriis ja ſuure rahapuuduſe tõttu pankade ſulgemiſe ja walitſuſe määruſte tagajärjel püüawad nüüd ungari põllumehed niſu iga hinna eeſt müügile laſta. See põhjus on auſtria kõrgendatud niſutolli täieſti mõttetuks teinud. Nii näiteks müüdi wiimaſtel päewadel Wiinile mõned laewalaadungid ungari niſu peaaegu muidu. Ühes auſtria kaitſetolliga on ſelle kõige ſuurema wäärtuſega niſu hind ainult 25,50. Nende kataſtroofiliſelt madalate hindade tagajärg tuleb ilmſiks ka ſelles, et auſtria keſkmine niſu, mis wäärtuſelt ei küüni ungari niſu lähedalegi, ei makſa iſegi 22 ſchillingit.

Sellejuures on karta, et, ſilmas pidades Ameerika ja Kanada ſuurt wäljaweo niſu ülejääki, maailmaturu hind weel enamgi langeb ja et ſelle tõttu auſtria põllumees oma toodangu kuludeſt tagaſi ſaab waewalt kolmandiku.

Põllumajanduslikes ringes on katſet tehtud wälismaa wilja ſiſſewedu Auſtriaſſe takiſtada wähemalt nii kaua, kuni Auſtrias on küllaldaſelt oma wilja tagawaraſid. Sõlmitud kaubalepingute tagajärjel on aga ſee wahend täieſti teoſtamatu. Nüüd tahetakſe katſetada ſeega, et ſunnitakſe weskeid esimeſes järjekorras jahwatama auſtria oma niſu. Kas aga ſeegi ſundwahend teoſtamiſt leiab, on enam kui küſitaw.

Põllumajanduslikud organiſatſioonid walmistuwad lähemal ajal walitſuſele esitama palwet, et luuaks krediitorganiſatſioon ja ſelle kaudu lombardi laen jaotataks põllumeeſte wahel nende laoſolewa wilja kindluſtuſel, et ſellega ära hoida omamaa wilja tungiwat pakkumiſt ja kataſtroofiliſt hindade languſt.

Kas riigi eelarwe puudujäägi ja auſtria põllumajanduſe kui ka pankade kurwa ſeiſukorra juures midagi teoſtada ſaab, on alles enam kui küſitaw. Praeguſe ſeiſukorra järele otſuſtades on wäga raske auſtria põllumajanduſe kokkuwariſemiſt ära hoida.

Olgu ſiinkohal weel mainitud, et üksikud juhtiwad põllumehed auſtria rahwusnõukogule ſügishooajal kawatſewad esitada ſeaduseelnõu, mille järele Auſtria wälismaalt tohib ſiſſe tuua niipalju wilja, kui ſee Auſtria liſatarwituſe kindluſtuſeks tarwilik. Niisuguſe ſeaduſe waſtuwõtmiſega pääſeks auſtria wili turule ja oleks ſeega hindade ſtabiliſeerimine ſaawutatud.

Kuna aga auſtria rahwusnõukogus istub wõrdlemiſi wäike arw põllumajanduſe esindajaid, näib wäga kahtlane, kas ſäärane ſeaduseelnõu leiab tarwilikku enamuſt. Igal juhul on põllumehe ſeiſukord Auſtrias pahem kui täbar ja raske ette näha, milliſeid tagajärgi ſee eelſeiſew põllumajanduslik kokkuwariſemine endaga kaaſa tuua wõib ja toob.

50 ujujat Lamanche'i wallutamas.

Püha wiha lehemeeste kahtlustuste päraſt.

Pariiſiſt, 13. aug. (Trj.) Hoolimata halwaſt ilmaſt on Boulogne'i kogunenud 50 ujujat mõlemaſt ſooſt ja kõige mitmekeſiſemateſt rahwuſteſt, et Grisnezi neemelt ujuda üle Lamanche'i Inglismaale. Kannatamatult paremat ilma ootajate ſeas walitſeb äge pahameel Pariiſi lehe „Oeuvre'i" waſtu. Selles lehes ilmus nimelt ſüüdiſtaw kirjutis, et paljud üle wäina ujujad on rekordi ſaawutamiſeks kaſutanud pettuſt. Nimelt olewat nad merele ujunud ja ſeal end mootorpaadil puksiiri wõtta laſknud, haarates hammastega kinni korgiſt, mida mootorpaat nööriga tähelepanematult järele weab. Ujujad ütlewad, et ſee olewat alatu laim ja nende teenete ſihilik kärpimine.

„Postimehe" lugejad
on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

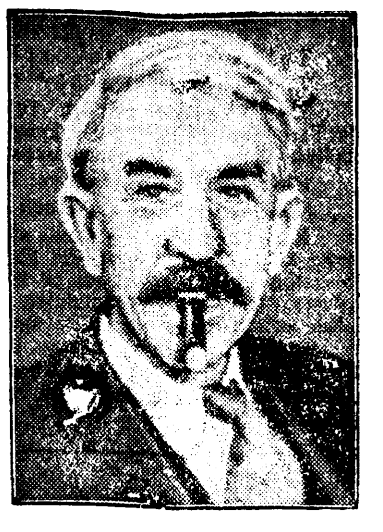

Õliſõda Oklahamas.

William H. Murray, Põhja-Ameerika riigi Oklahama kuberner on mees, kes ei laſe endaga naljatada. Murray esines oma maa õlitööſtuſele nõudmiſega ületoodangu tagajärjel langenud õlihindu uueſti tõſta, et riigi ſiſſetulekud õlimakſudeſt kaswakſid. Kui õlitööſturid ta nõude tagaſi lükkaſid, laſi kuberner pikema jututa üle 3000 õlitorni lukutada ja kinni pitſeerida. Selle kättemakſu teoſtamiſeks mobiliſeeris Murray kogu riigi rahwusmiilitſa.

MacDonaldil puudub 96 miljonit.

Ingliſe walitſuſes küpſeb tähtſaid otſuſt.

Londoniſt, 13. aug. (Trj.) Ingliſe kabineti komiſjon MacDonaldi, Snowdeni, Hendersoni, Grahami ja Thomaſe osawõttel arutab praegu aruannet, mille alamkoja ülesandel esitas majandusteadlaſte komiſjon riigieelarwe taſakaalu wiimiſe kohta. Walitſuſe käſutuſes on ülewaated kõigilt riigiaſutuſtelt kulude wõimaliku kärpimiſe kohta. Majandusteadlaſed on tarwilikuks tunnistanud kulude kärpimiſe 96 miljoni naelſterlingi wõrra. Rõhutatakſe, et aluſeta on teated lahkhelideſt walitſuſe liikmete wahel. Walitſewat üksmeelne ſeiſukoht, et eelarwe tuleb iga hinnaga wiia taſakaalu. Walitſuſe erakonna häälekandja „Daily Herald" nimetab ſeda „maailma rahandusliku julgeoleku lahutamata oſaks."

Arwatawaſti kooſtab walitſuſe komiſjon esmaspäewal oma ettepanekud küſimuſe lahendamiſeks. Päraſt ſeda pöördutakſe wiſt waſtasrinna erakondade — wana- ja wabameelſete — poole. Missuguſed kawatſuſed on walitſuſel edaſpidiſte ſammude kohta, ei ole esialgu teada. Ajakirjanduſes on endiſelt põnewalt arutuſel kuulduſed, et ainſaks lahenduſeks tuleb lugeda „rahwusliku üksmeele walitſuſe" loomiſt.

Elagu „ſpets"!

Stalini uus politika wäljendub ka kohtuotſuſtes.

Moskwaſt, 13. aug. Nõukogude kõrgem kohus kuulutas otſuſe Foſforiit-Truſti juhtiwate tegelaſte ja inſeneride protſeſſil. Kaebealuſeid ſüüdiſtati ſabotaaſhis. Kohus mõistis kaebealuſed õigeks ja ſeletas oma motiiwides, et nad on kaſulikud ja kohuſetruud eriteadlaſed, keda tuleb ära kaſutada ſotſialiſtlikul ülesehitawal tööl.

*

Kui wõrrelda ſeekordſet „ſpetſide" protſeſſi oma kõmuliste eelkäijatega, ſiis awaldub ſelgelt pööre, mis on ſündinud ſuhtumiſes eriteadlaſteſſe päraſt Stalini hiljutiſt manifeſti. Alles hiljuti mõiſteti inſenere ſurma kõige ebamääraſemate ſüüdiſtuſte aluſel, nüüd tunnistatakſe nad kaſulikkudeks ja kohuſetruudeks.

Äärmuslaste puistamine Saksamaal.

Magdeburgis wangistati hitlerlaſi, Aachenis moſkwalaſi.

Üllatuſi kiirrongi õhkulaſkjate jälgimiſel.

Berliiniſt, 13. aug. (Trj.) Sakſa politſei on aſtunud kawakindlalt wõitlusſe nii parem- kui ka pahempoolſete äärmuslastega. Waſtawalt ſellele on politſeiwõimud ette wõtnud laiaulatuslikuma aktſiooni Magdeburgis ja Aachenis.

Magdeburgis olid rahwusſotſialiſtid Sakſa põhiſeaduſe aaſtapäewal korraldanud kallaletunge wabariiklaſte organiſatſioonile „Riigilipp." Politſei okupeeris ſeepeale rahwusſotſialiſtide peakorteri. 48 rahwusſotſialiſtide tegelaſt wangiſtati. Leiti ſuurem hulk relwu, mis konfiskeeriti.

Aachenis ja ümbruskonnas wangiſtati 50 kommuniſti. On põhjuſt arwata, et need kuuluwad kommuniſtide ſalaorganiſatſiooni „Punaſed Kütid". Wangiſtatute hulgas on kaks linnanõunikku.

Berliiniſt, 13. aug. (Trj.) Juurdlus Baſel-Berliini kiirrongi õhkulaſkjate aſjus on aſtunud uude järku. Politſei on tabanud mehe, kes oma päritolu, rahwus ja perekonnaſeis waſtab täpſelt ſellele, mida eneſeſt kõneles iſik, kes oſtis traadi, millega lõhkema pandi miin rongi õhkulaſkmiſeks. Mehe nimi on Carnell, ütleb eneſe olewat iirlaſe, endiſe ohwitſeri, näib aga tegelikult ſündinud olewat Worthingis, Inglismaal. Üllatawal kombel ütleb aga kaupmees, et ſel mehel ei ole mingit ſarnaduſt traadi oſtjaga. Kuna aga ſalapärane oſtja teadis ſuure awameelſuſega täpſalt kirjeldada Carnelli elu-olu, on kindel, et ta ſeda meeſt tundis.

Iirlaſega on wiſt tahetud politſeid juhtide wale jälgedele. Wäärtuslikum on, et politſei on ſaanud täpſa kirjelduſe autoſt, millega atentaadi toimepanijad päraſt kiirrongi hukutamiſt ſõitſid otſeteed Berliini garaaſhi. See annab politſeile loodetawaſti wõimaluſi jultunud kuriteo toimepanijaid peatſelt tabada, ſeda enam, et ametiwõimudel on weel teiſi andmeid, mida aga juurdluſe edukuſe huwides esialgu ei awaldata.

Salapäraſe kuriteo motiiwide kohta puudub weel igaſugune ſelgus. Rahwusſotſialiſtid ja kommuniſtid ajawad ſüü teineteiſe kaela. Rahwusſotſialiſtide leht „Angriff", mis leiti kuriteo kohal, ei anna mingid tõenduſi, kuna ſee wõis olla ſinna pandud ekſiteele wiimiſeks. Et atentaat toime pandi rööwimiſe otſtarbel, on aga täitſa uskumatu, ſeſt kuriteo koht on kahe üksteiſe lähiduſes aſuwa raudteejaama wahel, nii et rööwimiſeks ei oleks aega jatkunud abirongide kohaletulekuni. Weelgi ſalapäraſemaks teeb aſja ſee, et wahi alla wõetud Carnell ja traadi oſtja on mõlemad wälismaalaſed, wähemalt kõnelesid nad ſakſa keelt wõõra hääldamiſega.

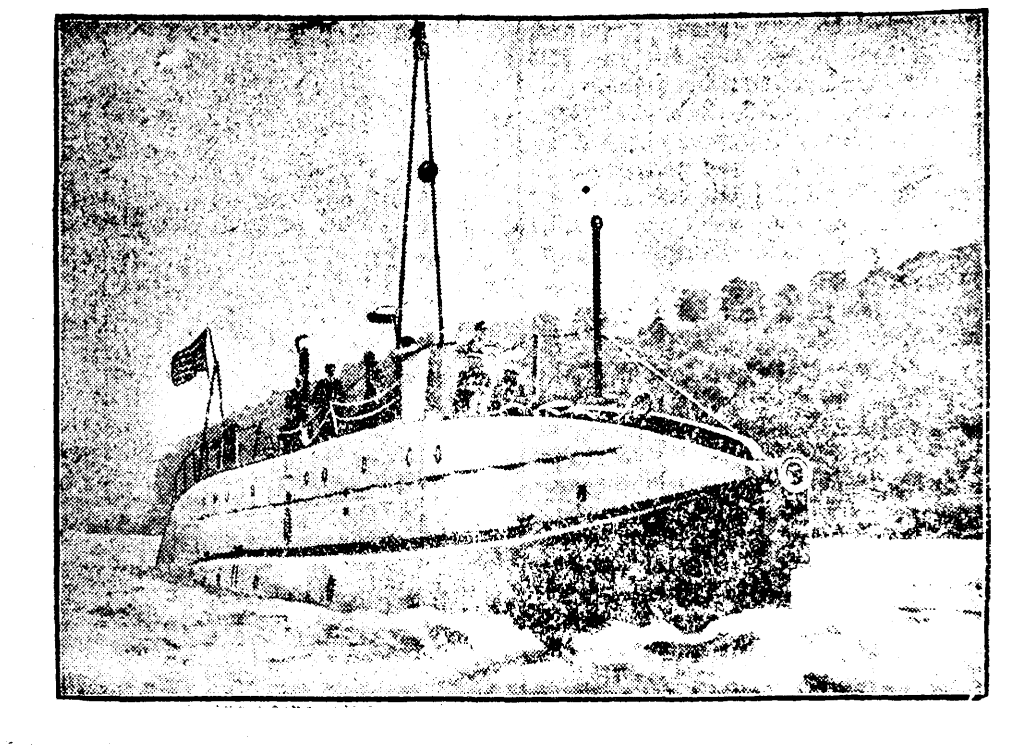

Nautiluſt jälitawad õnnetuſed.

Sir Hubert Wilkins on nüüd oma allweelaewaga „Nautiluſega" teel Tromſöſt põhjanabale. Seda ekſpeditſiooni näiwad kiuslikult jälitawat õnnetuſed: teatawaſti oli allweelaewal paari päewa eeſt jällegi äparduſ mootoririkke tõttu.

Terror hobuste wastu!

Salapärane kuritegu Tſchecho-Slowakkias.

Praageſt, 13. aug. (Trj.) Mitmes Tſchecho-Slowakkia garniſonilinnas on ſaadud ſalapäraſe ja äärmiſelt julma kuriteo jälile. Wiimaſel ajal hakkaſid wälja ſurema Tſchecho-Slowakkia ſuurtükiwäe hobuſed. Alul arwati, et on puhkenud n. n. jaapani hobuſetaud. Nüüd on aga leitud hobuste toidus ſuuremal hulgal mürki. Selle ohwriks on langenud tuhandeid hobuſeid.

Lendur Cramer hukkunud.

Ei ole enam lootuſt jäljetult kadunut leida.

Kopenhaageniſt, 13. aug. (Trj.) Loetakſe wäljaspoolt kahtluſt ſeiswaks, et Ameerika lendur Cramer on merel hukkunud. Ta on pühapäewaſt ſaadik kadunud. Kui mõni laew teda oleks pääſtnud, peaks ſelleſt nüüd juba olema teateid. Pühapäewa õhtupoole oli Norra rannikul kohutaw torm. Arwatawaſti on Cramer langenud ſelle ohwriks.

Üks armastus.

Katrin Hollandi romaan.

Tõlkinud M. J.

25

8

Ta armaſtas Michaeli.

See awaſtis ta tõeliſte tunnete ſuhtes wapuſtas teda. Kogu öö lebas ta ärkwel ja wõitles ſelle jubeda teadmuſe waſtu.

Tõepooleſt: ta armaſtas teda. Ta ihales teda.

Lootuſetu, neid tundeid alla ſuruda. Nad olid olemas, järsku, ootamatult, ehmatawad, ägedad, tema esimeſes tugewas igatſuſes.

Ta armaſtas teda.

Ta ei tohtinud teda enam näha, ei eales, eales enam. Ta tunded ei tohtinud ühes temaga kaotada igaſugu piire. Kuhu oli ta neil õieti juba laſknudki minna? Ta armaſtas oma õe meeſt!

Jacki meeſt!

Kas wõis ta ſiis üldſe weel elada edaſi?

Seekord June reiſis tõepooleſt ära. Ta pidi olema üksi, Michaeli läheduſeſt kaugel ära.

June ſõitis ühte külakeſſe mere ääre. Seal ſadas wihma, ja teda piinaſid ruſutiſed.

Ta armaſtas Michaeli.

Ta ſundis ennaſt teda unuſtama.

Aſjata. Ta kordänganud weri kiſendas kogu oma tarwitamatu nooruſe läbi tema keha, mida ta enam ei walitſenud. Michael, abielus mees!

Jacki mees!

Kuid mida tähendas temale Jack neil päewil? Jack oli naine, nagu olid ſeda paljud teiſed ſamuti, ainult et ta pääſis paljude naiſte ſaatuſeſt — ſaada petetud. Michael armaſtas teda. June oli temaga kord wõi kaks kõnelnud Jackiſt. Wäga lühidalt, wäga napilt.

„Jack on ainus naine ſiin maailmas, keda armaſtan. Minule ei ole enam teiſt naiſt. Jack on mulle kõik. Aus, awameelne inimene. On ainus maailmas, kellele makſab elada, ſee imeline, kirjeldamatu tunne — kedagi piiritult uſaldada."

Ta uſaldas Jacki, kes oli teda petnud. Ta uskus Jacki, kes oli talle waletanud, ta auſtas Jacki, kes oli teda tüſſanud!

Teda ta ei uſaldanud, teda ta ei uſuks kunagi, ta kõhklus ei lubaks talle kunagi teda täieſti uskuda. Michael kardaks alati, et ta langeb tagaſi oma endiſſe ellu. Ja hirmus, ta ei auſtaks teda kunagi. Ei ſuhtuks temale endaſtmõiſtetawa inimliku auſtuſega! Michael ju oli wanamoeline inimene omamoodi waadetega. Oli nii ilmekſimatult uhke. Tema, June, oli endale tema ſilmis andeſtanud.

Jack tajuks ſellel ſilmapilgul, milline oli June'i meeleolu. Ta aimaks ſeda. June oli Michaeli armaſtanud, ja wõib-olla Michael oleks armaſtanud June'i, kuid — ta ei oleks enam kunagi õnnelik. Ja ſiis —, June kiriſtas hambaid, — ta ometi tundis Jacki, kes oli nii dzentlmenlik kõigeſt hoolimata, Jack ei laſeks ſurnud June'i jääda halba kuulſuſſe. Ta tunnistaks üles kõik, ja ſiis oleks kõik ſiiski möödas. Ei — eneſetapmine oleks ſel juhul õiguſtatud jämedus, kuid kas ei olnud ka Jack jäme küllalt?

Ja ſiis June mõtles pimedaiſt talweõhtuiſt Klooſtris, kui teda tuule uludes oli wallanud jubedus ja kõigile kariſtuſile waatamata ta ruttas läbi õudſete käikude June'i juure, et ta wõiks magada. Peaaegu wiisteiſt aaſtat Jack oli olnud talle kõik. Oli teda täitnud, teda armaſtuſega ümbritſenud. Mis oleks ta ilma Jackita?

June wajas kaks nädalat enda ärawõitmiſeks. Siis ta ſõitis tagaſi Berliini. Ta ei tahtnud öelda midagi, mitte midagi. Ta armaſtas Michaeli, ja Michael põlgas teda, aga ta oli annud Jackile lubaduſe, Jackile, kes tema kurwa lapſepõlwe oli teinud nii heledaks ja õnnelikuks.

9

Kui June aſtus wäikeſſe maija Zehlendorfis, leidis ta Michaeli üksi tema toas. Ta istus kamina ees ja hoidis käes üht raamatut. Aga ta ei lugenud. Ta wahtis mõtlikult tulle, mis heledaſti ja ſoojalt põles. June'i ſüda hakkas tukſuma erutatud, kiirete löökidega, nähes Michaeli nii üksi. Ja weel enne kui ta ſoowis talle head päewa, küſis ta: „Kus ſiis Jack on?"

Ta hääle kõlades pöördus Michael ümber. Aga ta ei tõuſnud püſti.

„Wäljas," waſtas ta lühidalt. „Kas ſa ei taha istuda, June?"

June tuli pikkamiſi lähemale. Ta ſüda pekſles lõhkemiſeni. Jack oli ära. Ta oli üsna üksi Michaeliga, üsna üksi. Ta aſtus tema tooli taha. Wäike tulekuma helkis Michaeli juuſtel. Hetkeks tundis June kiuſatuſt ſeda ſilitada. Kuid ſee oli ülekohtune Jacki waſtu. Ta laſkus Michaeli waſtu toolile.

„Noh?" küſis Michael, „kuidas oli täna ülikoolis?"

„Nagu alati!"

June raputas igawalt pead. Siis ta waikis.

Mõlemad istuſid waikſelt. Ja mõlemad ſilmitſeſid teineteiſt ſalaja, aga intenſiiwſelt. Ainult halud kaminas prakſuſid.

„Mida ſa mõtled, Michael?"

„Ei midagi."

„Ara luiska."

„Ei, mõtleſin ſinu üle järele, June."

„Minu üle?"

Jälle waikus.

Järsku kummardus Michael ette poole ja haaras June'i käe, mis kaugele wälja ſirutatud lebas tugitooli korjul.

„Kui wana oled, June?"

„Kakskümmend, järgmiſel kuul. Miks küſid?"

Michael waatas talle pika pilguga. Kui heledad olid ta juukſed.

„June, kas peab ſee olema?"

„Mis, Michael?" Ta waatas talle ſuuril ſilmil ja aruſaamatult otſa.

„See — ſinu elu?"

Neiu naeris. „Mis ſul on ſelle waſtu?"

„Palju."

„Palju. Miks? Uſun, ei ole midagi igawamat kui minu elu. Wara tõuſta, wara magama minna ja ſelle wahel pingutaw töö."

„Aga June!"

„Miks waatad mulle nõnda etteheitwalt?"

„Ma ei taha, et ſa luiskad."

„Aga Michael, kuidas tuled ſellele? Ma ei luiska ju."

„June —" Michael laſi pea wajuda rinnale.

„Muidugi, mul ei ole õiguſt end ſegada aſjuſſe, mis ei puutu minuſſe. Kuid mul on hirmus kahju ſinuſt."

June tõſtis oma heledad ſilmad imeſtades tema poole üles.

„Ma ei tea tõepooleſt, mida ſa mõtled, Michael."

Michael muutus kärſituks. Ta wihkas igaſugu teeſklemiſt. Ta wihkas peenutſemiſt ja wilumuſt, milliſega June püüdis nii uſutawalt mängida ſüütut. Ta oli weel nii noor ja juba —.

„Ara waata ometi minule nii, Michael. Su ſilmad on üsna tigedad. Sa pead minuſt mõtlema wäga halba."

„Kuidas wõiwad kaks õde olla nii erinewad," ütles ta mõtlikult. „Jack nii aus ja ſirgjooneline ja ſina nii ſalalik ja —"

„Oh, oh!"

June mõiſtis nüüd, mida ta mõtles. Michael kuulis imeſtades ta karjatuſt.

„Kas näed," ütles ta, „on lollus püüda minu ees midagi warjata. Ma tean kõik. Kogu ſinu elu. Kogu keelepekſu ſinuſt. Ara ſalga midagi. Muidugi, ma wõin mõiſta, et päraſt teie karmi kaswatuſt ſinul algas reaktſioon. Sa käituſid ſiiski piſut liiga hullult, June. Kuuldub igaſuguſt. Ja üsna kindlaſti mitte iluſat. Ja, June, mõiſta mind õieti. Olen ſinu ſõber ja ſoowin ſulle kõike head, ning ſellepäraſt palun — piira oma tujuſid, oma ſoowe. Ara aele kõigis neis öölokaales ümber. Ara laſe oma tuhandel ſõbral tulla nii ſageli enda juure. Ara näita ennaſt nii weidrate iſikutega. Uſu mind, wäike, ſee on ſulle kahjuks. Ja ühel päewal ſa kahetſed ſeda kindlaſti. Ma tean, minu waated on wanamoeliſed, kuid on ka ſääraſeid mehi nagu mina, ja kui ſa kokku juhtud ühe niisuguſega —"

„Sina lammas — ſina lammas," ütles June ja naeris waljuſti. Aga Michael nägi, et June iſe ſellejuures nuttis.

„Mis ſa ütleſid, June?"

„Oh, ma ei mõelnud ſind, Michael. Kõneleſin iſe endaga, oh — —"

„Kuid mis on ſiis, June? — Kas ſa ei ſaa ſelleſt aru. Ma mõtlen ometi häſti ſinuga."

Jack, Jack, mis ſa tegid mulle! Jack, mis ſa tegid! Oh, Jack, ſeal istub mees, keda ma armaſtan, ja ta neab mind, et — — oh, ja mina andſin ſulle lubaduſe, ma pean ſeda pidama, pean —"

„June, ütle kord, kas ſa armaſtad mind?"

„Aga ja, Michael."

„Ma mõtlen, on ſul minu ſõpruſeſt midagi?"

„Wäga, wäga palju, Michael."

Michael põrnitſes mõtlikult enda ette.

(Järgneb.)

Ärewus Eesti piirituse pärast.

Rootſi ja Soome walitſuſe juhtide üllatawad ſeletuſed.

Helſingiſt, 13. aug. Stokholmiſt telegrafeeritakſe Soome telegraafi agentuurile: Eestiſt ſaabunud teate puhul, et piirituſewabrikud kawatſewad laiendada oma tegewuſt, on Rootſi peaminister Ekman „Dagens Nyheter'i“ teatel käskinud uurimiſt toimetada teate tõepäraſuſe ſelgitamiſeks. Olewat ſelge, et ſuur oſa Eesti piirituſetoodanguſt ebaſeaduslikul teel tuleb Rootſi. Uurimiste tagajärgede põhjal otſustatakſe, kas astutakſe Rootſi poolt mingiſuguſeid ſamme. Eesti walitſus on alla kirjutanud Helſingis ſõlmitud ſalaweo waſtaſele lepingule ja on ſeepäraſt kohustatud walwama, kuhu Eestis walmistatud piiritus läheb.

„Helſingin Sanomat“ liſab ſellele teatele juure: Küſiſime eile peaminister Sunilalt, kas ka Soome walitſus on pööranud tähelepanu eesti piirituſewabrikute kawatſuſele, mis ſuurendab ſalapiirituſe wedu Soome. Peaminister waſtas, et walitſus ei ole aſja weel arutanud, kuid erawiiſil on ſelleſt juba juttu olnud. Käesolewa aasta eſimeſe 7 kuu jooksul on Soomes konfiskeeritud 365.168 liitrit ſalapiirituſt, läinud aastal ſamal ajal 510.314 liitrit.

* * *

Teatawat wööraſtuſt peaks tekitama, kui Rootſi peaminister leiab, et „ſuur oſa eesti piirituſetoodanguſt tuleb ebaſeaduslikul teel Rootſi“ ja Soome walitſuſe juht leiab, et „eesti piirituſewabrikute kawatſus ſuurendab ſalapiirituſe wedu Soome“. Waewalt on uſutaw, et rootſi ja ſoome piirituſewedajad oleks nii halwad ärimehed, et nad end ſeatwad mitte nõudmiſe, waid pakkumiſe järele. Kui nõudmine piirituſe järele neis maades on ſuur ja rannawalwe ſalawedu takistada ei ſuuda, woolab piirituſt ſiſſe, toodetagu teda Eestis palju, wähe wõi mitte ſugugi. Teame ju, et ka Eestiſſe, keda Rootſis nähtawasti on hakatud pidama maailma ainſaks piirituſeallikaks, tuleb ſamuti piiriwalwe jõupingutusteſt hoolimata ſiſſe wälismaade ſalapiirituſt.

Nii tohiks olla enam kui enneaegne anda ſüüdistawaid intewjuuſid ja ſellele juure liſada kohutawaid arwuſid, kui palju on Soomes tabatud ſalapiirituſt. Kui Eestile tahetakſe ette heita piirituſe ſalaweo waſtaſe lepingu rikkumiſt ja kui ſelleks on aſjalikke aluſeid, ei oleks põhjuſt ſellele waſtu waielda, enne kui küſimus on lõplikult ſelgitatud. Eesti piirituſetööſtuſe kui ſiſeaſja kohta käiwa ſõnumi puhul on ſeeſuguſed kahtlustuſed wiiſt enneaegſed.

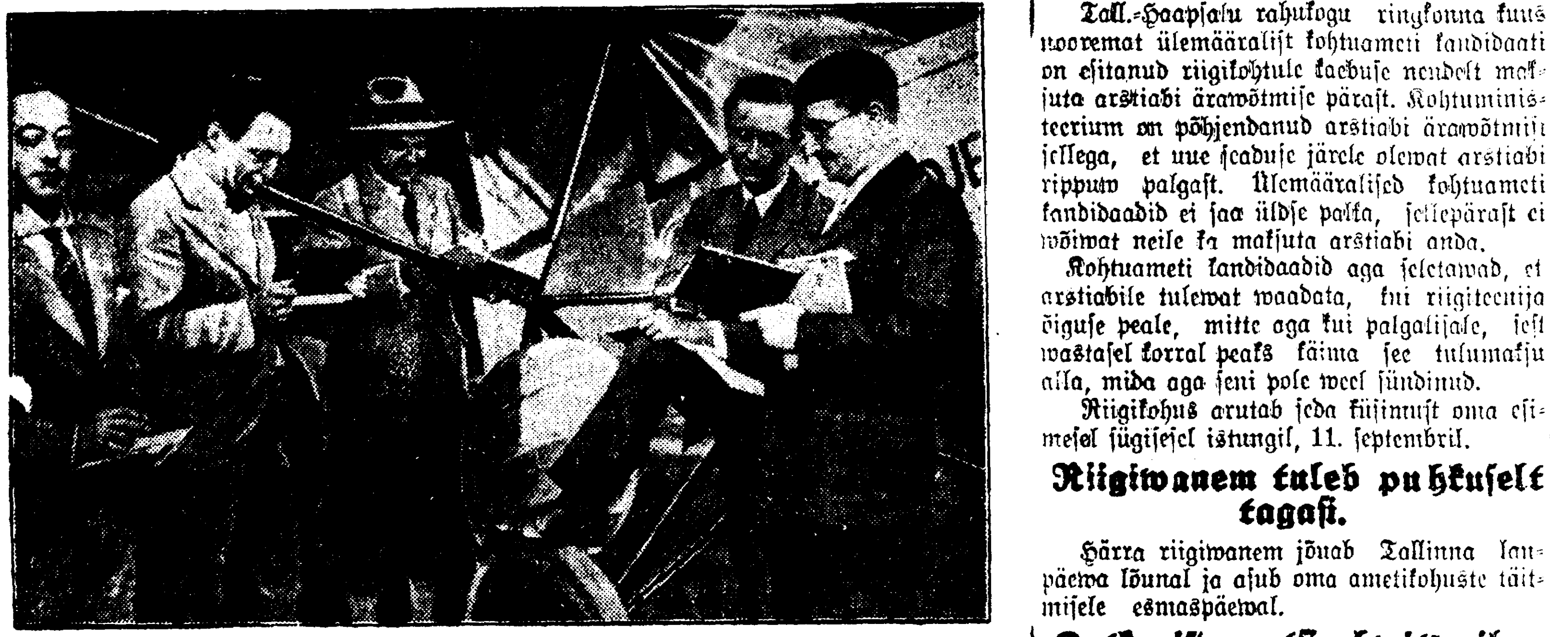

Sakſamaa lend on alanud.

10. aug. algas Staakenis 1931. a. Sakſamaa-lend.

Amtorg Argentiinaſt wälja.

Wene kaubanduseſitus likwideeritakſe ſunniwiiſil.

Buenos-Aireſiſt, 12. aug. Uurimiſed kohaliku Wene kaubanduseſituſe „Amtorgi“ kohta on lõppenud. Politſeikomiſſar tegi walitſuſele ettepaneku, kontſerni ſunniwiiſil likwideerida ja kaubanduseſituſe direktor maalt wälja ſaata. Teatawasti pandi Amtorgis läbiotſimine toime, mille tagajärjel terwe kaubanduseſituſe perſonaal wangistati.

Petrooleumitoodang piiramiſele.

Austiniſt (Tehaſe oſariik), 13. aug. Eile wõttis ſenat ja eſitajatekogu waſtu ſeaduſe, millega petrooleumi toodangut piiratakſe.

Moskwa krediidilootuſed Pariiſis kehwad.

Pariiſiſt, 13. aug. Prantſuſe kaubandusminister ſeletas Prantſuſe-Wene kaubanduslikſte läbirääkimiste kohta, et Prantſuſe walitſus ei garanteeri ſeni Wenemaale antud laenude eeſt, kuni Wene wanade wõlgade küſimus ei ole lahendatud. Prantſuſe tööſturid wõiwad oma riſikol Wenemaaga kaubandustehinguid ſõlmida. Prantſuſe-Wene läbirääkimiste eesmärgiks on lõpetada mõlema riigi wahel kaubanduslikku ſõda. Kunagi pole olnud juttu krediitide andmiſeſt Wenemaale.

Läti 101 walimisnimekirja.

Siiski wähem kui eelmine kord.

Riias, 13. aug. Eile lõppes kandidaatide nimestikkude ſiſſeandmiſe tähtaeg 4. ſeimi walimisteks. Siſſe anti 101 nimekirja ,eelmistel walimistel 118.

Joonealune.

Wälispoliitiline tindipott.

Poola wälisminister Zaleski jutustas omal ajal riigi eelarwe arutamiſel lõbuſa waheloo, mis ametiaſutiste bürokraatia aſetab omapäraſeſſe walguſſe. Zaleski oſtis enda Rooma ſaadikuks olemiſe aegu ühe tindipoti ja kandis ſelle büroo wäljaminekute raamatuſſe. Kui ta aga arwe tindipoti eeſt aſutiſele ſiſſe ſaatis, ſai ta ſelle tagaſi tähenduſega, et ſiin ei ole tegemiſt büroo wäljaminekuga, waid inwesteerimiskuluga ja raamatuſſe kandmiſe parandaks.

Arenes pikk ja keeruline kirjawahetus, kuna Zaleski aſus ſeiſukohal, et tindipott on büroo- ja mitte inwesteerimiswäljaminek, nagu näit. mõne maja ehitus. Lõpuks pidi ta alistuma ja tindipoti inwesteerimiswäljaminekuna ſiſſe kandma.

Sellega ei olnud aſi ſiiski weel lõpetatud. Kõrgem arweamet ühines Zaleskiga, kurikuulus tindipott tuli inwesteerimiswäljaminekuteſt kustutada ja büroo raamatuſſe kanda.

See Zaleski jutustis ſünnitas palju lõbuſat meeleolu, ſeda enam, et ta lõpul üks rahwaſaadikuiſt hüüdis: Kui juba üks tindipott nõnda palju ümber reiſib, ſiis on aruſaadaw, miks reiſikulud wälisministeeriumis nii ſuureks paiſuwad.

Wiimne wahend.

Ühes Berlini kliinikus lebas juba kauemat aega haige, kelle juures arstide kunſt näis olewat aſjatu. Peaarſt oli ammugi kaotanud tema päästmiſe lootuſe. Ühel õhtul haige näis olewat oma lõpu lähedal. „See patſient,“ ütles arſt, „inimliku ettenägemiſe järele ei näe enam hommikut. Arwan ſellepäraſt ennaſt waſtutada wõiwat, kui annan talle täna weel ühe ſeni proowimatu wahendi, mis waheſt peaks aitama.“ Ta andis õele pulbri ja paluſ ſelle haigele anda õhtul enne magamajäämiſt.

Järgmiſel päewal warakult tuleb arſt kliinikuſſe tagaſi, küſib lõpuks ka ſurmakandidaadi järele ja kuuleb, et haigel on kriis mööda ja ſurmaohtu pole enam karta.

Õhtul istub kliiniku ruumides arstide kolleegium. Peaarſt on mahti ſaanud kõnelda oma uueſt arſtimiſt, mis peab olema tõeline ime. Ta laſeb kutſuda õe ja küſib ainult weel, mis kella aeg ta haigele pulbri andis. Õde punastab ſügawasti ja kogeleb: „Ah jaa, pulber — — pulbri, härra doktor, ma unustaſin andmata...“

Omapärane ſurm wälgu läbi.

Omapärane ſurmajuhus leidis neil päewil aſet Inglismaal. Kaks ſupelwööraſt Bringhtonis, ingliſe heeringakülas, õngitſes paadis Aruni jõel. Õhtu eel hakkas ſadama ägedat äikeſewihma wahetpidamata riſtlewate wälkudega. Üks wälgulöök tabas mõlemat õngitſejat. Ühe neiſt, kes hoidis käes pikka teraſõngeritwa, lõhestas wälk nagu puu pealaeſt jalatallani pooleks. Teine pääſtis ainult ehmatuſega.

Mis Shakespeare'i teenis.

Üks profeſſor Illinoiſiſt on kulutanud hulk aastaid ſelleks, et kindlaks teha Shakespeare'i ſiſſetulekuid. Ta on nüüd jõudnud otſuſele, et kirjanik oma paremail loomingu-aastail draamatikuna, poeedina, näitlejana ja teatriettewõtjana teenis aastas keskmiſelt 5000 Ekr. See eſimeſel ſilmapilgul tühine näiw ſumma aga ei olegi nii wäike, kui ſilmas pidada wahepeal muutunud raha wäärtuſt. Selle järele oleksid Shakespeare'i ſiſſetulekud tänapäewal ligikaudu 40.000 Ekr. Ingliſe moodſail kirjanikel ei tarwitſe oma ſuurt eelkäijat ſiiski kadestada. Nende hulgas on wähemalt üks, kes ſiſſetulekumakſuks makſab wähemalt Shakespeare'i wiiekordſe ſiſſetuleku.

New-Yorgi linnapea Berliinis.

New-Yorgi linnapea Walker weedab oma ſuwepuhkuſe Sakſamaal, peamiſelt peatuma jäädes ühte ſealſeſſe rawiſupelaſutiſſe.

Pildil: linnapea Walker poksi-maailmameiſtri Max Schmelingiga ja „Põhja Sakſa Lloydi“ preſidendi Heinekeniga, päraſt Walkeri ſaabumiſt Breemeni ſadamaſſe.

Kohtuameti-kandidaadid protſeſſiwad kohtuministeeriumiga.

Tall.-Haapſalu rahukogu ringkonna kuus nooremat ülemääraliſt kohtuameti kandidaati on eſitanud riigikohtule kaebuſe nendelt makſuta arstiabi ärawõtmiſe päraſt. Kohtuministeerium on põhjendanud arstiabi ärawõtmiſt ſellega, et uue ſeaduſe järele olewat arstiabi rippuw palgaſt. Ülemääraliſed kohtuameti kandidaadid ei ſaa üldſe palka, ſellepäraſt ei wõiwat neile ka makſuta arstiabi anda.

Kohtuameti kandidaadid aga ſeletawad, et arstiabile tulewat waadata, kui riigiteenija õiguſe peale, mitte aga kui palgaliſale, ſeſt waſtaſel korral peaks käima ſee tulumakſu alla, mida aga ſeni pole weel ſündinud.

Riigikohus arutab ſeda küſimuſt oma eſimeſel ſügiſeſel istungil, 11. ſeptembril.

Riigiwanem tuleb puhkuſelt tagaſi.

Härra riigiwanem jõuab Tallinna laupäewa lõunal ja aſub oma ametikohuste täitmiſele esmaspäewal.

Kotkariſt rootſi ohwitſerile.

Tallinnas wiibib praegu Rootſi kaitſeliidu tegelane — rittmeister Enghof, kes tegutſedes Rootſi kaitſeliidu juures, on alaliſelt pidanud ſidet Eesti kaitſeliiduga ja informeerinud ſelle peaſtaapi Rootſi kaitſeliidu tegewuſe arenemiſega, olles ſellega ſõbralikuks wahemeheks. Neil põhjustel on otſustatud rittmeister Enghofile annetada Kotkariſt teenete eeſt, mis tema on näidanud üles mõlemi maa kaitſeliidu lähendamiſe aſjus. Kotkariſt annab temale üle kindral Põdder kaitſeliidu ſtaabis.

Itaalia ajakirjanikud Eestis.

Täna jõudſid Eestiſſe kahe itaalia ſuurema päewalehe toimetajad — dr. Magnino ja dr. Mandato. Külaliſed wiibiwad mõne päewa Tallinnas ja ſõidawad ſiis ſiit edaſi Helſingi. Umbes tulewa nädala lõpul ſõidawad nad Tartu, Narwa, Pärnu ja Petſeri.

Oskar Lillo makſujõuetuks tunnistatud.

Tallinna-Haapſalu rahukogus oli arutuſel 7. auguſtil O. Lillo makſujõuetuks tunnistamiſe aſi. Kohus määras kinnitada kaubandusliſel alal makſujõuetuks tunnistatud O. Lillo konkurſiwalitſuſe järgmiſes kooſſeiſus: eſimees C. Treumundt, liikmed A. Pachel, Juhan Raumann.

Piirituſetorpeedo Rannamõiſas.

Eile ööſel tabas piiriwalwe Rannamõiſa ranna kohalikud elanikud Joh. Kaariku ja Elmar Rikko ühes 450 liitri ſalapiirituſega, mida need iſikud tahtſid piiritustorpeedol maale toimetada. Piiritus konfiskeeriti ja mehed wõeti wahi alla.

Paekiwi kitſaroopaliſel.

Üleeile kell 3 märkas Wõhma ja Ollepa jaama wahel Tallinna ſõitwa rongi wedurijuht teel üht paekiwi raudtee roobastel ja teiſt paekiwi raudteeroobaste wahel. Rong peatati ja kiwid kõrwaldati. Ei ole ſelgunud, kas ſiin on tegemiſt ulakuſega, wõi on kiwid koormaſt maha kukkunud.

Laiuſel põles elumaja ja ait.

Neljapäewa hommikul kl. 7—9 wahel põles Laius-Tähkwere wallas Wahe külas Hugo Wiigi elumaja ja ait maha. Tuli oli alanud pliidi alt ajal, kui elanikud iſe wäljas olid. Siſſe põles toakraam, wankrid, riſtikheinad ja wilja, koguwäärtuſes 3500 kr. eeſt. Põlenud hooned olid kindlustatud Laius-Tähkwere walla kindlustusſeltſis, elumaja 800 ja ait 300 kr. eeſt. Omanik hindab kogu kahju 4800 kroonile.

Wiljandi poſtkontori ülem ſuri lõikuſe tagajärjel.

Kolmapäewal, 12 auguſtil, ſuri lõikuſe tagajärjel Wiljandi poſtkontori ülem Rudolf Wink. Kadunu teenis Wiljandi poſtiametkonnas kauemat aega, juba Wene walitſuſe päewilt. Eesti riigi loomiſe päewil uſaldati tema kätte Wiljandi poſtkontori korraldamine ja organiſeerimine, mille ta ka läbi wiis. Kadunut tunti omal ametalal ſümpaatſe ja waſtutulelikku ametnikuna, kes rahwa ſoowidele heatahtlikult ſuhtus. Peale ametaliſe töö wõttis R. Wink ſoojalt oſa ka ſeltskondlikuſt tegewuſeſt, olles iſeäranis laulu alal tegew „Koidu“ ſeltſis ja teiſal.

Rasked töötingimused Ameerikas.

13 Ameerika eestlaſt Tallinnas.

Üleeile kell 3 jõudſid aurik „Suomil“ Helſingi kaudu kodumaale 13 ameerika eestlaſt, nende hulgas endine New-Yorgi Eesti Hariduſeltſi eſimees hra Preaſt abikaaſaga, eesti maadleja Teearu abikaaſaga ja rida teiſi. Nad olid ſõitnud New-Yorgiſt laewaga Göteborgi, kuſt edaſi ſõitſid raudteel Helſingi. Helſingis oli üllatanud neid ſee, et jaama oli waſtu wõtma ilmunud rohkeſti kohapealſeid eestlaſi eesotſas Hariduſeltſi eſimehega.

Õhtul korraldas wälis-Eesti ühing omawaheliſe kooswiibimiſe Ameerikaſt ſõitnutega Kadrioru kontſertaias, kus koos iſtuti kuni kella 2 ööſel.

Sõitjateſt on tulnud jäädawalt Eestiſſe hra Preaſt, kes juba paarkümmend aastat on töötanud Ameerikas. Hra Preaſt rääkis, et tööolud Ameerikas olewat muutunud nii raskeks, et äraelamine iſegi kõige kogenenum. ja wilunumatel on õige raske. Wiimaſe aasta jooksul on ta 9 kuud olnud ilma tööta ja elanud kapitaliſt. Kuna ſee ähwardanud kahanema hakata, arwanud ta paremaks Ameerikaſt lahkuda ja aſuda Eestiſſe elama, et ſiin midagi ette wõtta. Nagu kuulda, olewat hra Preaſtil Ameerikas kogutud ſuurem kapital, nii et ta Eestis midagi ette ſaab wõtta.

Ameerika politſei terwitus Eesti politſeile.

Maadleja Teearu oli eesti politſei ſpordiühingu poolt komandeeritud 1 aastaks Ameerikaſſe politſei ja eriti politſeiſpordi korraldustega tutwunema ja ſaabus nüüd tagaſi oma teenistuskohale. Muu ſeas tõi ta kaaſa pikema terwituskirja Eesti politſeipeawalitſuſe direktorile hra Reimannile, milles New-Yorgi politſeiülem terwitab eesti politſei peawalitſuſe direktorit ja kogu eesti politſeiperet Ameerika politſei nimel ja awaldab ſoowi, et kõigi maade politſeide wahel kontakt tiheneks.

Hra Teearu on Ameerikas olemiſe ajal kaſutanud aega ſüwenemiſeks Ameerika politſei korraldusſe, kuid peale ſelle on temal wõimalus olnud näidata oma wõimeid maadluſes. Ta on wõtnud oſa 9 awalikuſt aſjaarmastajate tſchempionadiſt, kus on ſaanud 5 eſimeſt ja 4 teiſt auhinda. Need olid enamikus kallihinnaliſed taskukellad.

Hra Teearu arwab, et tulewal aastal Los Angeleſe olümpiaadil peaks temal olema kindlaid wäljawaateid eſimeſele kohale tulemiſeks ja loodab, et temale wõimaldatakſe tulewal aastal ſelleſt olümpiaadiſt maadlejana oſa wõtta.

Tööpuudus wõtab wõimuſt.

Teiſed kodumaale tulijad kõnelewad ameerika oludeſt üldiſelt kurba aſja. Nimelt walitſewat maal ennekuulmata tööpuudus, mille tagajärjeks olewat ſagedaſed awalikud näljarahutuſed. Ka eestlaſed kannatawat tööpuuduſe all. Tööta tööliſed on walmis iſegi kõige madalama palgaga tööle minema, kuid ſeda ei jatku ka madala taſu eeſt. Paljud on läinud Ameerikaſt edaſi lõunapoole ja paljud tahawad tulla tagaſi kodumaale, kas jäädawaks wõi ſeni, kui ajad Ameerikas paranewad. Praegu on Ameerikas kapitaliſt raskem elada kui mujal.

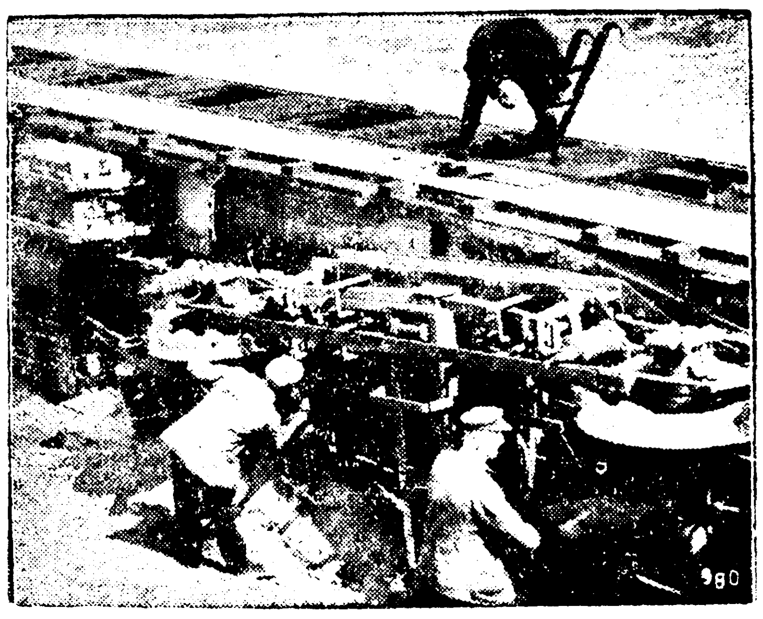

Koristamistööd Jüterbogi õnnetuskohal.

Tööliſed parandawad Jüterbogi lähedal ümberpaiskunud raudteewaguneid, mis uueſti roopaile aſetatakſe ja ära weetakſe.

Kõik fondid Pikalaenu Panga walitſeda.

Wabariigi walitſus kinnitas eile määruſe, millega kõikide fondide walitſemine antakſe Pikalaenu Panga kätte. Seni olid mitmeſuguſed fondid mitmeſuguſte walitſusaſutuste walitſemiſel, mis ſuurendas aſjaajamiſe kulusid, tegi raamatupidamiſe keeruliſeks ega laſknud kunagi fondi ſeiſukorraſt täielikku pilti ſaada.

Tallinna ſtatistikabüroo 20 a. juubel.

Täna, 14. aug. wõib Tallinna ſtatistikabüroo waadata tagaſi oma 20 a. tegewuſele. Büroo aſutamiſe mõtte algatajaks olid tol ajal linnawolinik Pulliſaar, Uibopuu, Tõnſon, G. Luiga, J. Soonike, kes eſitaſid 1910. a. linnawalitſuſele waſtawa märgukirja, milles oli põhjendatud büroo ellukutſumiſe wajadus. Saadud märgukirja aluſel töötati linnawalitſuſe poolt wälja kawa büroo aſutamiſeks. 1911. a. eelarweſſe wõttis linnawalitſus büroo jaoks 3000 rubla. Sama aasta jaanuaris kinnitas kuberner büroo aſutamiſe ja maikuus määrati eſimeſeks büroo juhatajaks A. Birk. Algul oli büroo töö wõrdlemiſi piiratud. Toimetati ainult terwishoiu ſtatistikat nakkushaiguste jälgimiſeks ja linnaaſutuste ſtatistikat. Hiljem järk-järgult tööala laienes, tulid juure uued alad, nimelt linna makſuwalitſuſe arhiiw ja 1920. a. kodanikkude perekonnaaktide registreerimine. Wiimaſeſt kujunes 1926. a. perekonnaſeiſu amet.

Büroo on oma tegewuſe keſtel korraldanud 9 linnawalimiſt, 1 riigiduuma walimiſi, 3 aſutawa kogu walimiſi ja 4. riigikogu walimiſi ning lugematu üksikuid wähemaid töid. Kirjaſtanud on büroo 20 a. jooksul 51 mitmeſuguſt eriraamatut. Eſimeſeks büroo juhatajaks oli J. Unbla ja 1921. a. alates Tallinna linnapea A. Ueſſon, kuna 1925. a. on büroo juhtimine W. Smetanini käes.

Elekter ſurmas tööliſe.

Eile õhtupoolikul juhtus Riſti jaama ja Metſa peatuskoha wahel Ellamaa-Haapſalu elektriliini parandamiſel õnnetus. Sel liinil pannakſe parajasti üles uuſi poste, mis on warustatud ka pikſekaitſega. Posti üleſupitamiſel pikſekaitſe puudutas juhet, mis ajal tööliſe Johannes Ormuſe käſi juhtus olema parajasti pikſekaitſe juhe juures ja ſai tugewa elektri löögi. Ta paigutati kohe dreſiinale, et Haapſalu toimetada, kuid teel heitis tööline hinge. Elektriwoolu tugewus ſelles juhes on 15.000 wolti.

Läti kommunistid wangi.

Riiaſt, 13. aug. Eile oli Riia ringkonnakohtus arutuſel protſeſs 14 kommunisti kohta, kes kuuluwad Schloki kommunistlikku organiſatſiooni. See organiſatſioon on wiimaſel ajal laialt tegutſenud kommunistliku propaganda alal. 3 kaebealuſt mõiſteti igaüks 4 a. ſunnitööle ja 4 kaebealuſt igaüks 3 a. wangiroodu.

Koduſõda Iirimaal.

Londoniſt, 13. aug. Iirimaal on rahutuſed puhkenud. Lehed teatawad Ulsteri piiri ääreſt, et walitſuswägede ja mäſſajate wahel eile õhtul Cootehilli lähedal kokkupõrge olnud. Linn olewat kaitſetraatwidega ümbritſetud, raudteeühenduſed on õhku lastud wõi üles kistud, telegraafi ja telefoni liinid läbi lõigatud. Raadio kaudu olewat linn palunud abiwägeſid.

Nende ſündmuste põhjuſeks olewat mõningate poliitiliste gruppide katſe, takistada linnas orange-meeste (protestantlik organiſatſioon) meeleawalduſt. Cootehilli ſaadeti kiires korras walitſuswägeſid. Linnapääſu teed on wägede poolt ſuletud, kedagi ei lasta linna. Seni ei ole kokkupõrkeid olnud. 9 wabariiklaste juhti wangistati.

Uputuskataſtroof Hiinas.

Uued paiſud murdunud.

Hankouſt, 12. aug. Uued wihmawalingud, millele kaaſas käis torm, raskendaſid weel olukorda Jangtſe jõe piirkonnas. Paiſud, mis olid hiljuti ehitatud, murduſid ja uputaſid üle 500 elamut. Paljud inimeſed jäid hoonete ruſude alla. Uputus ähwardab tõſiſelt Ahantungi prowintſi. Uputuſe tagajärjel on Schanghai turul riiſi hind 40 protſ. tõusnud.

Irakis koolera.

Kairoſt, 12. aug. Irakiſt tulewad reiſijad wõetakſe arſtlikule läbiwaatamiſele, kuna Irakis on olnud koolera juhtumiſi.

Poola uus haridusminister.

Warſſawiſt, 12. aug. Rahwaſaadik Januſaz Jedrzewicz nimetati haridus- ja kultuurministriks.

Baskide autonoomia.

„Berl. Tagebl.“ kaastööline teatab Madriidiſt, et Nawarra linnaparlament on waſtu wõtnud ſtatuudi, millega autonoomiſeks kuulutatakſe neli baskide prowintſi ja Nawarra. Baskide wabariigi pealinnaks kuulutatakſe Pamplona. Küſimuſe lõplik otſustamine ſündiwat ſiis, kui rahwuskogu Madriidis on waſtu wõtnud uue põhiſeaduſe ſelle oſa, mis kuulutab Hiſpaania föderatiiwſeks riigiks. Baskide riik nõudwat omale õiguſe Watikaniga ſõlmida eri konkordaati.

Eriti wiimane punkt kujuneb tähtſaks, kuna baskide prowintſid on Hiſpaanias alati olnud kirikluſele tähtſaks tugipunktiks. Esialgu jääb aga ära oodata, kas kõik prowintſid ühinewad Nawarra otſustega. Eriti on oodata, et teiſed ſuuremad linnad ei taha leppida Pamplona kuulutamiſega baskide pealinnaks.

Loomaterwishoidlisest seisukorrast.

Paljud loomataudid hoopis kadunud. Walla omawalitſuſed palkawad juba omal kulul ametiſſe palgata loomaarſte.

Praeguſe jaosk. loomaarſtide ja loomakliinikute wõrk ei ſuuda rahuldada maa nõudeid.

Kõneledes Eeſti loomaterwishoiuſt ja loomade nakkushaiguſteſt eriti, ſiis peame juba alul tähendama, et nii ühes kui teiſes ſuhtes on olukord meil igati rahuldaw.

Loomataudide waſtu wõitlemiſe ſeaduſe makſmapanemiſega ja ſelle ſeaduſe täitmiſe, ſ.o. loomaterwishoidliku ſeiſukorra wahendita kontrollimiſega oleme jõudnud ſelleni, et meil wiimaſtel aaſtatel on muutunud hoopis tundmatuks paljud loomataudid nagu ſuu- ning ſõrataud, milliſe haiguſe juhtumeid pole enam ette tulnud lähema kümne aaſta jooksul. Samuti pole loomaarſtide poolt regiſtreeritud enam ka katku juhtumeid.

Selle kahe haiguſe waſtu wõitlemine kõigi haiguskahtlaſte loomade häwitamiſe ja teiſte lewimishädaohtude kõrwaldamiſe teel oleme ſuutnud panna piiri neile häwitawaile loomataudidele, mis waremal aaſtatel tegi põllupidajaile karjade häwitamiſega ſuurt kahju.

Igatahes peab ſiinkohal mainima ka aſjaolu, mis kergendas loomaterwishoiu oſakonnal tunduwalt taudide waſtu wõitlemiſt ja nimelt ſee, et riik nakkustaudis olewa wõi ſelle kahtlaſe looma häwitamiſe korral wõtab 50 protſ. kahjudeſt eneſe kanda. See kergendab põllupidajail õnnetuſe korral kanda ſaadud kahju, ühtlaſi kihutab inimeſi teatama looma äkiliſe ſurma korral ſelleſt kas lähemale jaoskonna loomaarſtile wõi jälle konſtaablile, kes ſiis iga ſääraſe juhuſe korral ſelgitawad wõi laſewad ſelgitada looma haiguſe ja ſurma põhjuſe.

Looma kopſutaudi waſtu wõitlemiſel kaſutaſid loomaarſtid wõimaluſt aſtuda otſuſtawalt wõitluſſe kopſutaudiga — eriti ſeal, kus ſee oli nakatanud kogu majapidamiſüükſuſe karja. Sel juhtumil häwitati kõik haiged loomad ja kahjud wõeti riigi kanda. See, kuigi alul küllalt kulukas wõitlusmeetod, andis wajalikke tulemuſi ja tänapäewal wõime juba märkida tõſiaſja, et kopſutaudi juhtumid loomade juures on otſe haruldaſed, kui mitte üldſe olematud.

Tatitõbi, mida wene ſõjawäed jätſid meile päranduſeks oma põdewailt hobuſtelt ja mis iſegi inimeſi nakatas, on ka tänapäewal täielikult wõidetud, nagu on täielikult wõidetud ning meil juba kauemaid aaſtaid hoopis ilmnemata ſigade katk ja kopſutaud.

Loomataudideſt, mis ſiiski meil wiimaſtel aaſtatel on ſiin wõi ſeal nähtawale tulnud, wõiks nimetada ſigade punataudi. Kuid ſeegi taud on pidanud aliſtuma loomaterwishoiu eeſt hoolitſejatele.

Nii näiteks oli ſigade punataudi puhul ſigade ſuremus 40—70 protſ., kuid ajaſt, mil riiklik ſeerumi inſtituut ellu kutſuti ja ſee iſe walmiſtama hakkas ſeerumeid ſüſtimiſeks ſigadele ſelle taudi waſtu, ſuudeti ſigade ſuremus alla wiia kümnekordſelt. Nimelt ſüſtiti läinud aaſtal 1419 punataudihaigele wõi haiguſekahtlaſele ſeale punataudiwaſtaſt ſeerumit, miſtõttu taudi ſuri 1419 kõigeſt 104 ſiga, mis protſentuaalſelt wõttes teeb ainult 7,8 protſ. endiſe 70 protſ. aſemel.

Teiſteſt weel ilmſiks tulewateſt loomataudideſt olgu nimetatud lammaſte kärnataud. See taud eſineb aeg-ajalt weel Wõru ja Petſerimaal. Kuid wiimaſtel aaſtatel ſealgi eriti wäheſel määral.

Ka hobuſte kärnataudi on ette tulnud, kuid ükſikutel juhtudel. Üks raſkemalt wõidetawaid loomade nakkustaude on kahtlemata marutaud, mis eriti ilmſiks tuleb koerte juures ja ſealt juba edaſi kantakſe teiſtele loomadele.

Wõitlus marutaudiga on eriti raske ja ſeda taudi lõplikult wõita peaaegu wõimatu — wähemalt ſeni, kui on loomadel lahti rajad. Marutaudi juhtumid koerte ja kariloomade juures, mis Põhja-Eeſtis ja üldſe ſiſemaal harwemad, tulewad ette tihti piiriäärſetes kohtades, kus taudiſt nakatatud koerad ſelle üle toowad ka meile.

Meie wiſa ja ſüſteemikindel töö loomataudide waſtu wõitlemiſe alal on leidnud wäärika tunnuſtamiſe mitte ainult kodumaal, kus täie rahuloluga hinnatakſe loomaterwishoiu alal tehtud tööd, waid ka wäliſmail, kus hinnatakſe kõrgelt meie loomade head ſanitaarolukorda. Selle paremaks tõenduſeks on käeſolewa aaſta alul Belgiaſt kuninga allkirjaga ſaadud kiri, milles muuſeas tähendatakſe et: „Silmas pidades eeſti loomade head ſanitaarolukorda, lubatakſe wedada ſiſſe eeſti kariloomi jne."

Juba ſee tunnuſtus üksi awab meie kariloomadele tee neiſſe maadeſſe, kuhu wõiksime paigutada oma eluſloomade ülejäägi.

Seni aga kahjuks pole ſuudetud küllaldaſelt ära kaſutada naabrite head uſaldust eluſloomade ekſpordi alal.

Mis puutub loomaterwishoidliku ſeiſukorra korraldamiſſe üldſe,

ſiis on ſellel alal teoſtil weel rida kawatſuſi, milliſeid aga ei ſuudeta praegu ellu wiia wajalikkude krediitide puudumiſe pärast. Üks ſelliſteſt kawatſuſteſt on loomakliinikute wõrgu korraldamine ja jaoskonna loomaarſtide aſukohtade tihendamine uute arſtide ametiſſe palkamiſe teel.

Praegu on jaoskonna loomaarſte ametis Harjumaal 7, Wirumaal 11, Läänemaal 6, Järwamaal 6, Tartumaal 9, Wiljandimaal 8, Pärnumaal 6, Wõrumaal 8, Walgamaal 4, Saaremaal 2 ja Petſerimaal 8. Wiimaſes maakonnas on mõningad wallad omal kulul ametiſſe palganud jaoskonna loomaarſte liſaks ametlikkudele arſtidele, kellel tööd Petſerimaal rohkeſti, kuna ſelles maakonnas loomataudide juhtumid ſagedaſemad.

Petſerimaa eeskuju jälgima on hakanud ka mitmed ſiſemaa wallad, kes 2—3-kaupa liitudes kawatſewad ametiſſe palgata oma loomaarſte. Loomaterwishoiu peawalitſus on ſaanud ſelleks mitmeidki palweid.

Nagu ſelleſt nähtub, ei ſuuda praegune jaoskonna loomaarſtide arw rahuldada täiel määral maa nõudeid ja uute wallaomawalitſuſte omal kulul ülalpeetawate loomaarſtide ametiſſepalkamine on tingitud elunõudeliſeſt loowiiſt: teha praeguſe arwu juures tihtigi liig kauge maa taga aſuw loomaarſt kättſaadawamaks.

Niipalju jaoskonna loomaarſtideſt, kuid ka loomakliinikute ſuhtes pole aſi parem. Neidki on alles liig wähe ja needki wäheſed tihtigi kaugel.

Loomaterwishoiu peawalitſuſel oli küll kawas aſutada juure uuſi loomakliinikuid maa elawamates keskuſtes, kus ſääraſed ſeni puuduſid, kuid oldi ſunnitud ſelleſt kawaſt loobuma krediitide puuduſel ja piirduma tänawu ainult hädapäraſemate remontide teoſtamiſega juba olewate loomakliinikute juures.

Viljapeksu-
tshekiraamatuid
pakub
„Postimehe" raamatukpl.
Tartus, Suurturg nr. 16.

Rahwuswaheliſte tantſuwõiſtluſte tagajärjed Interlakenis.

Eeſtlaſte ilus eſinemine.

Rahwuswaheline tantſuturniir korraldati 8. aug. päewal ja õhtul Schweitſi Koreograafiakunſti Liidu poolt Interlakeni kuurſaalis. Turniir korraldati neljas klaſſis: tantſuõpetajate, profeſ. tſhempioonide, amatöörtſhempioonide ja amatöör A klaſſis.

Turniiriſt wõtſid oſa: inglaſed, prantslaſed, ſakslaſed, ſchweitslaſed, ungerlaſed, auſterlaſed, hollandlaſed, jugoſlaawlaſed ja eeſtlaſed, kokku 35 paari.

Turniiri aſupaigaks oli walitud Interlaken, kui ilmakuulſam ja uhkem kuurort Alpides, kuhu ſuwitama kogunenud Euroopa, Ameerika ja iſegi Aafrika koorekiht.

Kohtadele tulid: tantſuõpetajate klaſſis: 1) mr. Mosley ja miſs Farrington — Inglismaalt; 2) hra ja pr. Köthid — Sakſamaalt; 3) hra Poolgas ja prl. Piiskop — Eeſtiſt; 4) hra ja pr. Küttimid — Eeſtiſt ja 5) hra Lamade ja prl. Geiſsler — Sakſamaalt.

Profeſſionaal. tſhempioonide klaſſis: 1) mr. Barrett ja miſs Rennie — Inglismaalt; 2) mr. Devech ja miſs Egleton — Inglismaalt; 3) hra Weinlein ja prl. Seidel — Sakſamaalt; 4) hra Lawelly ja prl. Seidemann — Schweitſiſt; 5) mr. Mosley ja miſs Farrington — Inglismaalt.

Amateur championide kl.: 1) hra ja pr. Kuhn — Schweitſiſt; 2) hra ja pr. Würſch — Schweitſiſt; 3) monſieur Hriart ja m-lle Sertillange — Prantſusmaalt; 4) hra Stranbhaar ja pr. Danner — Schweitſiſt.

Amateur A kl.: 1) hra Vogel ja prl. Stutz — Schweitſiſt; 2) Stranbhaar ja pr. Danner — Schweitſiſt; 3) hra Grandjean ja prl. Temming — Schweitſiſt-Sakſaſt ja 4) hra Jarmona ja prl. Roſſet — Schweitſiſt.

Eeſtlaſte: hra Poolgas'e ja prl. Piiskopi ja hra ja pr. Küttim'ite eſinemine, kes taha jätſid rea ſakslaſi, ſchweitslaſi, prantslaſi, jugoſlaawlaſi, hollandlaſi j. t., oli kõigiti hea ja wõidud täieſti teenitud. Eeſtlaſed ſaid üldiſe tähelepanu ja kiiduawalduſte oſaliſeks.

Ja lõpuks, kui wõrrelda wäliſmaade ja Eeſti õppinud tantſijate tantſu, ſiis wõib julgeſti öelda, et oleme ette jõudnud paljudeſt Euroopa riikideſt ſel alal, kuid wiimaſt ei ſaa weel öelda meie hariliku pidutantſijate kohta, kes weel korralikku õpetuſt wajawad.

Rahwuswaheline tantſuõpetajate kongreſs

milline korraldati Bernis Schweitſi Koreograafiakunſti Liidu poolt 6. 7. ja 8. auguſtil, lõppes.

Kongreſſiſt oſawõtjaid oli: Inglismaalt, Prantſusmaalt, Sakſamaalt, Schweitſiſt, Auſtriaſt, Hollandiſt, Elſaſſiſt, Jugoſlaawiaſt, Serbiaſt, Eeſtiſt j. m., kokku umbes 50.

Ühes kongreſſiga korraldati ka kurſus tantſuõpetajaile, milliſel eeloleva hooaja tantſud wiimaſte peenſuſteni läbi wõeti.

Õpetajaiks kurſuſel olid: prof. Traber Zürichiſt, tantſuõpetaja kol. Tripet Berniſt ja mr. Barrett oma partneri miſs Rennie'ga Inglismaalt.

Töö nimetatud kongreſs-kurſuſel oli wäga põhjalik, algas hommikul kl. 8 ja keſtis päew läbi. Ainuke kongreſs, kus palju ei waieldud, waid nii töötati, et higi woolas.

Kõige rohkem tantſuõpetajaid oli Eeſtiſt: Tallinnaſt — hra ja pr. Küttimid, hra Poolgas ja prl. Piiskop ja hra Inſarow; Tartuſt — pr. Luts, hra Adamtau ja hra Rood; ſeega kõik Eeſti tuntumad tantſuõpetajad-kurſuſte pidajad. Teiſteſt põhjamaadeſt, nagu Rootſiſt, Soomeſt, Norraſt kui ka Balti riikideſt: Lätiſt, Leeduſt ja Poolaſt, polnud ühtegi õpetajat. Eeſtlaſte arwukas oſawõtt oli iſegi üllatuſeks.

Eeſti tantſuõpetajaiſt ſooritas Rahwuswaheliſe Koreograafiakunſti Liidu komiſjoni ees ekſami ja wõeti liikmeks nim. liitu tantſuõpetaja J. Adamtau.

Eeloleva hooaja rahwuswaheliſſe tantſukawaſſe jääwad: Tango, Inglis-walſs, Quick-ſtepp ja Slow-fox. Tants iſe muutub wõrreldes möödunud aaſtaga weelgi ſoliidſemaks ja ſtiil — ſtabiilſemaks — ühtlaſemaks ja elegandimaks.

Ingliſe lukſusjaht meie ſaareſtikus.

Üleeile õhtul ſõitis Wormſi ſaare alt Muhu wäinaſt läbi ſuur ühekorſtnaline ingliſe lukſusjaht, umbes 8-tonniliſe wee wäljaſurwega. Lukſusjaht läks wäikſema käiguga läbi Muhu wäina ja õhtul jäi ankruſſe Paternoſtri tuletorni lähedal. Kell ½6 hommikul liikus jaht edaſi Liiwi ranna ſuunas.

Punane wandenõu Hispaanias.

Kommuniſtlikud agendid ſepitſeſid talunikkude üldſtreiki.

Madridiſt, 13. aug. (Trj.) Hiſpaania politſei paljaſtas Cordobas laiaulatuſega wandenõu. Selleſt wõtſid oſa kommuniſtid ja ſündikaliſtid. Et ſünnitada ſegaduſi ja walmiſtada pinda wõimu haaramiſeks, olid kommuniſtlikud agendid wandenõu juhtidena endale kindluſtanud ſündikaliſtide toetuſe üldſtreigi korraldamiſeks. Streigiſt õhutati oſa wõtma ka talunikke ja põllutööliſi. On tõenduſi, et wandeſeltslaſi toetas rida linnanõunikke.

Kommuniſtide ja ſündikaliſtide juhid wangiſtati ja nende tegewuſe keskkohad ſuleti, eſijoones kõik ſündikaliſtlikud organiſatſioonid.

Sadamatööliſte ſtreik Malagas.

Malagas aluſtaſid ſadamatööliſed ſtreiki. Streikijad nõuawad hiljuti ſuletud ametiühiſuſte hoone wabakſandmiſt.

Kataloonial oma riigipank.

Barcelonaſt teatatakſe, et Kataloonias on teokſil oma riigipanga loomine, mille tegewuſe piirid Kataloonias oleks ſamaſuguſed nagu Hiſpaania riigipangal kogu Hiſpaanias.

Sakſa miniſtrid Roomaſt tagaſi.

Üleval: **Miniſtrite ſaabumine Villa d'Este'i.**

Pahemalt paremale: Itaalia wäliſm. Grandi, Sakſa wäliſminiſter dr. Curtius, Itaalia peaminiſter Muſſolini, Sakſa riigikantſler dr. Brüning ja Sakſa ſaadik Roomas Schubert Villa d'Este aias.

All: **Sakſa miniſtrid tagaſi Berliinis.**

Dr. Curtius ja dr. Brüning päraſt Rooma reiſi 10. aug. Berliini tagaſi jõudes.

Eſimene Balti riikide loomaarſtide kongreſs

peetakſe tänawu ära Riias 4.—6. ſeptembrini.

Eeſti, Läti, Leedu loomaarſtide ühine kongreſs peetakſe tänawu 4.—6. ſeptembrini ära Riias, ſealſe ülikooli ruumes. Tähendatud kongreſs oleks esmakordne katſe ſaawutada eeltähendatud riikide ühiſt koostööd loomaterwishoiu alal.

Kongreſſi kawas on ette nähtud mitmed põhjapanewa tähtſuſega küſimuſte ühine läbiarutamine weterinäärſeaduſeandluſe kooskõlaſtamiſeks, milliſel teemal refereeribki dr. Arras.

Ka wõetakſe Riia kongreſſil kaalumiſele weterinäär konwentſioonid ja eluloomade piiriſt läbilaſkmiſe küſimus.

Ühtlaſi tahetakſe ſaawutada kokkulepe ühiſe eſindaja ſaatmiſeks Pariiſi taudide waſtu wõitlemiſe komiteeſſe ja rahwaſteliidu juures aſuwaſſe ekſpertide komiſjoni ning wõtta kõne alla ka kongreſſiſt oſawõtwate riikide ſeerumiaſutuſte waheline tööde jaotamiſe küſimus.

Kongreſſi kawas üldiſelt on ette nähtud terwe rida referaate Eeſti, Läti ja Leedu loomaterwishoiu alal teotſewate tunnuſtatud jõudude poolt.

Eeſtiſt eeltähendatud kongreſſile ſõidawad Eeſti loomaarſtide ühingu poolt dr. Arras ja Ruber, *põllutöömin. loomaterwishoiu oſakonna* poolt dr. Herodes, riikliku ſeerumi inſtituudi poolt dr. Peterſon ja Tartu ülikooli poolt dr. Laja.

Referaatide waheajal kawatſetakſe ſõita Riia läheduſes aſuwaſſe Ramowa tallu, tutwunema ſelle Läti parema ning ühtlaſi ka eeskujulikuma põllumajanduſe taluga.

Ühel ajal kongreſſiga peab Läti loomaarſtide ühing oma 10-aaſtaſt juubelit.

„Postimeest"
wõib tellida igast kuupäewast iga kuu lõpuni.

Armastus.

Hoia Ronk.

„Palun anna mulle ſee wäike kala, palun anna!"

„Mis ſa temaga teed?"

„Ma panen ta karbi ſiſſe ja las ta ujub. Ta on nii armas."

Õngitſeja, kes parajaſti wäikeſe kuldſelt helkiwa rooſärje tagaſi järwe tahtis wiſata, pani kala wäikeſe tütarlapſe etteſirutatud kamalaſſe: „Päraſt laſed ta järwe tagaſi."

Mõne aja päraſt:

„Onu, kala ei uju ſugugi enam."

„Ta tahab wiſt puhata. Pane ta parem järwe."

„Ta ei uju järwes ka mitte."

„Kuule tüdruk, ta on ju ſurnud! Kuidas ta ſul nii ruttu ära lõppes? Kas ſa wärſket wett karbi ſiſſe ei pannud?"

„Panin weel, mitu korda tõin. Aga tal oli wiſt üksi igaw. Ma ſilitaſin teda küll kogu aeg, aga ta läks ikka tuhmimaks ja keeras kõhu üles. Ja ma nii wäga armaſtaſin teda."

*

„Sul on ju hea olla nõnda, Otto, eks ei? Ega ſu käſi ära ei ſure?"

Mehe hääl ümiſeb midagi rahuſtawat.

„Kuule, kui iluſaſti lind laulab."

Otto kuulatab wiſt, ſeſt ta ei waſta.

„Küll on aga taewalik ilm täna, eks ei, Otto? Me peakſime õige midagi weel ette wõtma."

„Mida ſiis weel ette wõtta? Hobuſewägi läbi — kas ſa ſiis wäſinud ei ole?"

„Puhkame weel, ſiis wõib ju weel midagi waadata. Aga ſa oled ju aerutamiſeſt ja ronimiſeſt ja kõndimiſeſt wäſinud."

Waikus. Üks minut. Kaks minutit. Siis:

„Me wõikſime ikka weel kord ſupelda, Otto, kui ſa arwad?"

„Aitab, laps, aga kui ſa juſt tahad..."

„Waſt ei olegi hea nii palju. Aga me wõikſime ſinna aerutada, kus weſirooſid on. Ma wäga ſallin weſirooſe. Paneme waaſideſſe."

„Wõime."

„Sa ütled küll wõime, aga eneſel on ſul ſilmad kinni."

„Mõni ime ſelliſe päikeſe ja ſädelewa weega ja palawaga."

„Hea küll, puhka. Ma ajan kärbſed ära."

Ma köhatan, koliſtan aerudega, et jätku wähemalt oma kobiſemine, kui nad juba kord minu läheduſes ſaarel aſet on wõtnud, olgugi et nende lootſik hoopis mujal on. Aga ſee rooſinupuke ei wäſi.

„Otto, kuule, küll on huwitaw, ma loen ſulle ette."

Ajalehe paberi krabiſemiſt on kuulda ja ſiis lauſeid üheſt artiklist naisküſimuſe üle.

„Aga Otto, ſa wiimati ei kuulnudki!"

„Kuulſin ikka, kuigi poole kõrwaga — loen päraſt iſe."

„Mul on ikka tunne, Otto," koſtab kaebliſult ja meelitawalt, „et ſa ſiis minuſt nagu kaugel eemal oled, kui ſa minuga ei taha kõnelda."

„Aga laps — mis eemal! Natuke wäſinud ja natuke omad mõtted."

„Nii ſa oled. Alati on ſul omad mõtted. Kelle peale ſa mõtleſid?" Pehmeſſe hääleſſe tuli äkki metalli.

„Õiguſt ütelda panga direktori peale ja kuidas makſudega ſaab."

Waikus.

Siis jälle pehme hääl: „Need makſed aſjad on nii koledad. Ma olen ju nii kokkuhoidlik, ma ei oſtnud eneſele iſegi uut ſupelkoſtüümi. Ja ſukki ka ei oſtnud, aga ſuwel ei olegi neid nii waja. Kas oled juba lugenud Bruno Franki „Poliitiliſi nowelle"? Briandi kuju on häſti jooniſtatud, eks ei? Õieti, tema waated on häſti edaſi antud."

„Ei ole aega olnud lugeda — neid ſuwepäewakeſi peab teiſiti nautima."

„Aga Otto, nii jääd ſa ju hoopis ajaſt maha — ja ma oſtſin ju nii palju raamatuid!"

„Wõlgu."

Pehme hääl wõtab jälle metalli:

„Ega ſa mulle ometi etteheiteid ei taha teha — me ei wõi ometi waimſelt kängu jääda!"

Mehe hääl waikuſe järele:

„Tuleb wälja, et Endelil on järelekſam. Kas poiss ſulle ſelleſt ei kõnelenud?"

Pikem waikus.

Mehe hääl: „Kui ſaaks õige pikemaks ajaks ſiia jääda, nii aina omaette, kord waba olla kõigiſt neiſt aina wäikeſteſt ja paljudeſt mureſt. Wõib olla, ſaatſin ſügiſel nädalaks ſiia ſõita."

„Hea, ſõidan kaaſa, ſee oleks tore. Siin ſaarel keedame kohwi. Mäletad, kui ſiin kaheksi kohwi keetſime?"

Pikem waikus. Mehel puruneb lootus üksi olla.

„Sa ju wiſt ei tahagi mind kaaſa, ſul on niſugune nägu. Kui kliſtripühad on, wõikſime wäga häſti laſtega wälja tulla."

Ma köhatan, köhin, koliſtan mõladega. Seejuures ei ſaa ma mitte midagi aru. Alul nagu pruutpaar, nüüd nagu abielupaar kui pruutpaar. Lapſed, kirjandus, waimſed huwid, mehe mured — naine ſfäärides ja imetleb looduſt, weſirooſe ja kohwi roheliſes. Tont wõtku, kui ma aru ſaaks! Meſinädalad mitte — waſt hädaohtlik iga?

Ei olnud ſeda ega teiſt, ainult hädaohtlik naine. Ma nägin neid, kui nad weſirooſidele järele läkſid ja minuſt mööda ſõudſid. Ootaſin neid otſe põnewuſega ja mul oleks kahju olnud, kui nad teiſes ſuunas ümber ſaare oleks ſõudnud. Oleksin kindlaſti paadiga järele läinud, et ometi waadata, kuidas ſee naisſaatan wälja näeb ja ſee mehenärts.

Oli kena keſkealine naiſukene, ümmargune teine, ambitſioonidega ja kirgedega näos, wäikeſe ja tragi. Mees, kes kunagi karumoodi wõis wälja näinud olla, nüüd nagu heatahtlik heinakuhi. Aga ſilmes nagu tõſiduſe taga wirwendaw kartus.

Kas oli ſeal weel muret ſilmes? Möödalibiſemiſel nagu paiſtis.

Muret, kuidas ſeda wäikeſt ſaatanat hoida tuju ja terwiſe juures? Et mitte ütelda, kui ei meeldiks, et mitte olla, kuidas ei meeldiks, et minna weſirooſe noppima, et lugeda artiklit, et lugeda raamatut, et imetleda looduſt, et mitte näidata, et üksi tahaks olla, et mitte näidata, kuidas ta ära neab ſelle kohwikeetmiſe õilmade ajal, mis teda pani kammitſaſſe eluks ajaks.

Teda armaſtatakſe ja ſilitatakſe järeljätmata, mitte iialgi ega kunagi lakkawa hoolega. Kuldkalakeſe moodi ta ei ole, ſee heinakuhi. Aga küll ſee wäike käbe naine ſilitab ta ära, üsna ſiledaks. Las aaſtad lähewad, jääb järele muuſtik, päris tilluke muuſtik. Seſt teda armaſtatakſe ju nii wäga. Ja kui ta end mitte nii palju ei taha armaſtada laſta, ſiis ei jäta ju ſee elaw kuriwaim, ſiis nutab ta wõi ohkab ta, ſiis kõnnib ta ringi, nagu nutaks kõik taewad tema häwitatud eluõnne, tema ärapillatud nooruſe ja tema ilmaaegu ohwriks toodud elu üle. Ta teeb kodu halliks, ta piinab ſiis ennaſt, meeſt ja lapſi, torkab ja pitſitab ja närib ja puurib, ei anna rahu. Seſt **tema** tahtmine ſündigu, **tema** naer ja nutt walitſegu, **tema** ſilmadega waadatagu looduſt. Seſt ma kuulen:

„Waata, kui ilus on ſee metſatukk ſeal oma päikeſega ja warjudega."

Ta armaſtab.

*

Talus tuleb mulle ukſel waſtu wäike tütarlaps, kaſſipoeg nagu worſt käſiwarrel.

See kaſſipoeg on juba aliſtunud. Tal on haledad, wäſinud ſilmad, mis ütlewad: „Ega ometi midagi ei aita."

Ja ta ripub käſiwarrel ſorakil, nii nagu teda ſinna on wõetud.

Ei ole tal enam oma tahet, ei ole waſtupanujõudu. Ei ole ta ſaanudki oma ſaba taga ajama hakata wõi keraga mängida ning end ette walmiſtada oma kutſeks, hiirt püüda ja rotte. Tal olid kõik anded ja eelduſed olemas ſaada wägewaks kaſſiks teiſte kaſſide ſeas, julgeks kütiks, hiilijaks ja walwſaks waritſejaks aukude ees, kuſt pidi tulema toit ja ſeega elu. Ta oleks wõinud kõndida taſa-taſa, ſaba erutuſeſt wäriſew, iga muskel elaſtiline ja pingul, et ſiis lahti hüpata kui wedru. Ta oleks nii oma eluüleſande täitnud ning olnud kärmas ja julge, ettewõtlik ja täis elektrit, kaſs, et teda luſt olnuks waadata.

Aga kui ta keraga tahtis mängida, ſiis tahtis laps teda armaſtada. Ta ütles armſa ja pehme häälega ikka „Kiiſu, kiiſu" ja kahmas ta ſülle. Ikka oli ta temal järel: „Kiiſu, kiiſu." Ja wõttis ta kätele.

Ja hoidis teda hellalt ja ſilitas. Mõnikord perikarwa, mõnikord waſtukarwa.

Kaſs on uhke loom. Palju iſeteadlikum kui koer, palju rohkem iſeloomu. Ta naljalt alla ei wannu.

Alul küüniſtas küll waſtu, kui teda pandi ebamugawaſſe aſendiſſe magama. Nii nagu nukku. Nii nagu laſt.

Katſus mõnikord põgeneda. Aga kuhu ſa wäike waene loom ikka pääſed armaſtuſe eeſt? Jälle ſülle. Ta pidi kuulma muinaſjuttu, mis kõnelesid kõik armaſtuſeſt, headuſeſt ja et woorus ſaab kuninglikku taſu. Pidi panema oma käpad ümber lapſe kaela ja kalliſtama, pidi kõige ebamugawamad ja loomuwaſtaſemad aſendid wõtma, pidi käpa pea alla panema, kui külſeli oli, pidi „ſitſima" ja pidi kannatama, et nägu tal peſti ſeebiga.

Nüüd ei ole ſelleſt loomult ergaſt ja teraswedruga loomaſt mitte midagi muud järele jäänud kui äramänniſutatud worſt, waeſete, wäſinud ſilmadega. Turtſub küll weel mõnikord, kui üsna liiale läheb, aga ka ſee kaob muditawate kalliſtuſte all. Teda armaſtatakſe ju üle kõige.

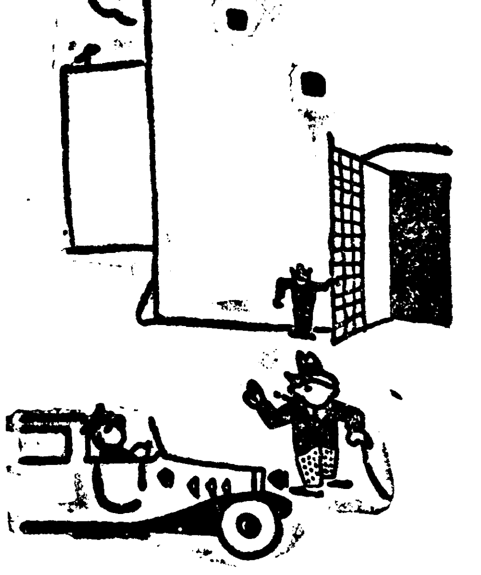

Wäliſmaa huumor.

„Nii — oodake mind täpſalt kell kolm — täna wiie aaſta päraſt."

Tartu teated.

5-miljonine toetus ſakſa algkoolile peetakſe kinni.

Läinud aasta detſembrikuul ſelgus, et linna ſakſa õppekeelega algkoolis õpib õpilaſi wäljaſtpoolt Tartut. Kuna linnawalitſus ſeda waremalt ei teadnud, ſiis ei ſaadud omal ajal nende õpilaste eeſt ka kooliraha nõuda. Seda arweſſe wõttes linnawalitſus on otſustanud linna 14. (ſakſa õppekeelega) algkoolis wiimaſe wiie aasta jookſul õppinud wäljaſtpoolt Tartut olewate õpilaste kooliraha 54.000 kr. ſuuruſes kinni pidada linna toetuſeſt ſakſa koolidele.

Sakſa kultuuromawalitſus on ſelle otſuſe peale kaebuſe eſitanud haridus-ſotſiaalministeeriumile. Ministeerium on jätnud aga ſelle tähelepanemata, ſeſt kool oli kohustatud linna kooliwalitſuſele teatama wäljaſtpoolt Tartut õppiwateſt õpilasteſt, mida aga ei ole tehtud.

Õpilaste arw algkoolides 1931/32. kooliaastal tõuſeb.

Tartu linna algkoolide wõrgu kawa koostamiſel 1931./32. kooliaasta jaoks olid aluſeks koolidelt ſaadud andmed õpilaste tegelikuſt arwuſt üksikuis klasſes ja ſündiwuſe tabel. Wiimaſeſt nähtub, et 1. klasſi õpilaste arw peaks olema ſuurem eelmiſe aasta 1. klasſi õpilaste arwuſt ühe klasſikomplekti wõrra. Seetõttu on eſimeste klasſide arwu möödunud kooliaastaga wõrreldes ſuurendatud ühe klasſikomplekti wõrra. Nii on 1931./32. a. jaoks ettenähtud kawas eſimeſt klasſe 18 klasſikomplekti ſeniſe 17 aſemel. Suurenemine on tingitud eeſkätt ſündiwuſe tõuſuſt. Sellele liſaks mõjub weel Tartu elanikkude arwu üldine järjekindel kaswamine wiimaste aastate jookſul, praegu ligi 70.000 elanikku.

2.—6. klasſikomplektide arw harilikkudes algkoolides on ſamaſuur kui 1930./31. kooliaastal. Liſana on juure tulnud ainult üks klasſikomplekt 11. algkoolis (raskelt kaswatatawad) 2. ja 3. klasſi jaoks kokku. 3. kl. töötas warem ſelles koolis heade tagajärgedega juba kaks aastat. Et aga eelmiſel aastal lubati ſelle kooli jaoks ainult kolm klasſikomplekti ja tarwis oli awada lõpetajaile 6-ndat klasſi, tuli paratamatult ſulgeda kolmas klasſ. Et aga tarwidus on olemas mitte üksi 3., waid ka 2. klasſi järgi ſelles koolis, ſiis otſustas hariduſenõukogu, arwestades õpilaste wõrdlemiſi wäheſt arwu neis klasſides, awada 2. ja 3. klasſ ühiſe klasſikomplektina. Eſimeſe klasſi järgi waewalt tekib tarwiduſt raskelt kaswatatawate algkoolis. Ühe klasſikomplekti juureliſamiſega 2. ja 3. klasſi jaoks ſaaks 11. algkool oma normaalſe ulatuſe, mis peaks jääma püſima ka edaspidi.

Mis puutub klasſide koormatusſe, ſiis on linna normaalalgkoolides ettenähtud eſimeſe klasſi keſkmiſeks õpilaste arwuks 40. Wanemates klasſides on ſee arw piſut wähem. Üldiſe klasſikomplekti kawas on 34,7 õpilaſt klasſikomplekti kohta, kuna eelmiſel kooliaastal oli ſee waſtawalt 34.

Täna algawad „Wanemuiſes" proowid.

Täna hommikul kell 9 algawad „Wanemuiſes" proowid. Tegelaste üldkogumine oli 12. aug. Proowid algawad „Lauluiſa ja kirjaneitſiga", mis hooaja awamiſel ja ühtlaſi 25 a. maja-juubeli päewadel ettekandele tuleb.

Wanakraami-müüja äkiline ſurm.

Neljapäewa hommikupoolel ſuri äkitſelt wanakraami turul kauplew Gustaw Tamm, 58 a. wana. T. oli parajasti oma kauplusſes müütamas, kui ta äkitſelt ſurnuna kokku wajus. Arwatawasti ſai ta ſüdamerabanduſe.

Meiſtri ſünnipäew ja ametijuubel.

Eile pühitſes Tartu kunſtſepp-meister Christfried Jürjenſon 60. ſünnipäewa ja 45. ametijuubelit.

Juubilar on ſündinud Otepää alewis, kus ta iſa oli eſimene majaomanik ja kohtunik. Õppis alul iſa juures. 16-aastaſe noormehena lahkus ta iſakoduſt ja läks Wenemaale. Töötas pikemat aega Peterburi ja Moſkwa ſuuremates metalliwabrikutes. Moſkwas oli tema all töötamas 400 tööliſt. 25-aastaſe eemaloleku järele tuli ta kodumaale tagaſi ja aſutas Tartus kunſtſepatöökoja, kus praegugi töötab (Narwa tän. 71). Juubilar on oma erialaks wõtnud kunſtſepa tööd, mis alal ta end alaliſelt täiendanud. Praegu kõige parema terwiſe juures jatkab ta tööd endiſe uſinuſega.

Kalewi juubeli pidustuste kawa ſelgunud.

Tartu ſpordiſelts „Kalewi" 30. a. juubelipidustuste kawa on nüüd ſeltſi juhatuſe poolt lõplikult waſtu wõetud. Selle järele on pidustuſed jagatud kolme päewa peale ära. Laupäewal, 29. aug. kell 6 p. l. on Tallinna tänawa ſpordiwäljal rahwuswaheliste kergejõustiku wõiſtluste awamine. Enne wõiſtluſi on wõiſtlejate paraad ja kaaswõiſtleja juubilar J. Martina terwitamine.

Pidustuste raskuspunkt on kantud pühapäewale. Kell 10 homm. on welodroomil rattaſõidu, raskejõustiku ja poksiwõiſtluſed, kell 4 p. l. rahwuswaheliste kergejõustiku wõiſtluste jatkamine ja kell 9 õ. E. Käſitööliste Abiandmiſe Seltſi ruumides ſuur aktus-pidu.

Esmaspäewal kell 5 p. l. on Tallinna tän. ſpordiwäljal wäga „tõſine" jõukatſumine jalgpallis „Kalewi" juhtide ja „Postimehe" pere wahel. Sellele järgnewad käſipalliwõiſtluſed ja õhtul k. 9 ſeltſi liikmete omawaheline teeõhtu-kooswiibimine. Juubelipidustuste üldkorraldajaks on H. Michelſon.

Kaitſemalewa laskurmeiſtrid.

Tartu kaitſemalewa laskemeiſtri wõiſtlustel tuli kolmekordſeks malewa meiſtriks õppurmalewkonna päälik Jaan Woitka, lastes kõige rohkem ſilmi wintpüsſiſt, püstoliſt kui ka ſpordipüsſiſt.

1. klasſi küttideſt tuli meiſtriks Jaan Woitka 378 ſilmaga, teiſeks jäi Ferd. Gern, 2. malewk. — 339 ſ. ja kolmandaks H. Tammark, Wab. W. malewk. — 320 ſ.

2. klasſi küttideſt omandas meiſtri nime Karl Jürgens, õppurmalewk. — 197 ſ., teiſeks tuli Aug. Kuhlberg, W. W. malewk. päälik — 169 ſ., kolmandaks Joh. Kuuſk, W. W. malewk. — 130 ſ.

Õpilaskuride klasſis tuli meiſtriks Art. Jürgens, õppurmalewk. — 149 ſ., teine oli Gust. Kopli, õppurmalewk. — 140 ſ., kolmas Edg. Lepik, õppurmalewk. — 138 ſ.

1. klasſi laskuriteſt — meiſtriks Aug. Lepp — 77 ſ., teiſeks Wold. Rõõm — 76 ſ., kolmandaks Wold. Kripſon — 71 ſ., kõik õppurmalewkonnaſt.

2. klasſi laskuriteſt — meiſtriks Erich Siilling, õ. m. — 118 ſ., teiſeks Fried. Raudſepp, õ. m. — 111 ſ., kolmandaks Rud. Konkar, W. W. m. — 110 ſ.

Püstolideſt laskmiſes meiſtriks Jaan Woitka 104 ſ., teiſeks Joh. Kuuſk — 103 ſ., kolmandaks Aug. Kuhlberg — 103 ſ.

Spordipüsſideſt laskmiſes meiſtriks Jaan Woitka — 242 ſ., teiſeks Ferd. Gern — 228 ſ. ja kolmandaks Aug. Lepp — 224 ſ.

Toomel muuſika.

Reedel mängib Toomel Wabadusriſti Wendade Malewkonna orkester. Kontſerdile pääs wabatahtliku makſu eeſt, alammäär 10 ſenti.

Napakas ſisſetungija.

Kolmapäewal wõeti turul kinni keegi weriſe näoga purjus mees, kes ilmutas waimuhaige tundemärke. Mees toimetati kriminaalpolitſeisſe, kus korda läks kindlaks teha, et ta on Suure-Jaaniſt päritolew Aleksander Tõniſon, 42 a. wana. Suure-Jaaniſt järele pärides ſeletati, et A. Tõniſon waimupuuduſed pole ſuured, misſpäraſt ta wabaks laſti.

Sama päewa õhtupoolikul konkis A. T. Uuel tänawal, piiludes üheſt ja teiſeſt aknaſt ning ukſeſt ſisſe. Ta kihutati mitmelt poolt minema, muuſeas ka Uus t. 63 elutſewa Burchard Fukſi poolt, kes iſe päraſt ſeda hoowi peale läks puid lõhkuma. Warsti jookſis wäike laps Fukſile teatama, et wõõras mees ronib aknaſt ſisſe. F. tabas ſisſetungija parajasti ſiis, kui ſee oli ennaſt poole kehani läbi õhuakna tuppa wedanud. Kordniku abil toimetati ſisſetungija politſeisſe, kus ſelgus, et ſee oli Aleks. Tõniſon. Ta wõttis õigeks, et tunginud Fukſi tuppa. Mis eesmärgiga ta ſeda teinud, ei teadwat ta iſegi.

Politſei arestikambri paigutatult hakkas ta laulu lööma ja müürgeldama. Põgenemiskatſete peale on ta kärmas. Kuid need katſed on tal alati ebaõnnestunud.

Tartuſt ſõidab 14 laskurit meiſterwõiſtlustele.

Pühapäewal Tallinnas peetawatele kaitſeliidu laskewõiſtlustele meiſtri nime peale ſõidab Tartuſt wõiſtlema 14 meeſt, nende hulgas wiis Tartu malewa meiſtrit.

Teater ja muuſika.

Pauluſe Kirikumuuſika Seltſi peaproow on 14. aug. kell 7 õhtul. Pühapäewaſe eſinemiſe tõttu kõikide ilmumine tarwilik.

Toimetuſele ſaadetud kiri.

Lgp. „Postimehe" toimetuſele.

Kuna mitmel korral Raadi elu kirjeldustes on puudutatud ka K.L. Raadi kompanii laulukoori, ſiis teatan käeſolewaga eksiarwamiste ärahoidmiſeks, et „Kõrweküla" kooli laulukoor on K.L. Raadi kompanii laulukoor ja et Ed. Nigol on walitud K.L. Raadi kompanii laulukoori juhiks. Ülalnimetatud kompanii koor on eſinenud igal kompanii poolt korraldatud iſamaaliſel aktuſel ja peoõhtul; ſamaſelt ka, juba aſutamiſeſt peale, igal naiskodukaitſe peol, wälja arwatud wiimane pidu, kuſt koor põhjuſega puudus.

Pean oma kohuſeks teeniſtuſe nimel awaldada ſüdamlikku tänu komp. laulukoori juhile ja ta liikmetele kompanii heaks tehtud töö eeſt.

Raadil, 10. aug. ſ.a. **Leo Peterſon,**
K.L. Raadi komp. päälik.

Toimet. märkus: Kuna Raadi walla elu ja tegewuſe kirjeldusteſt wälja on kaswanud ſeltskonnaliikmete omawaheline kõnelus ja kõne all olewaid aſjaolusid mitmel korral awalikult mitmelt poolt juba ſelgitatud, loeme ſelles aſjas küſimuſe küllalt ſelgeks ja lõpetame ſõnaandmiſe.

Kirjawastuſed.

W. P-n. Walgutas. Laske oma memuaaridel ſeni ſahtlis ſeista, kui iſe memuaaride kirjutamiſeealiſeks ſaate. Siis Te ehk ei ruttagi enam nende awaldamiſega.

Iga korralik äri
tarvitab kauba ostmisel ning müümisel:
1) kauba tellimise raamatut,
2) saatekirja raamatut ja
3) „Paragoni" müügitshekke.
Ladu „POSTIMEHE" raamatukauplus,
Tartus, Suurturg nr. 16.

Armſaid pilte kodumaalt.

Kaswatuslikud eduſammud.

Meie ſotſid on oma ſeniſe waate noorſoo ſõjaliſe kaswatuſe kohta tugewa rewideerimiſe alla wõtnud ja ſeeſuguſe kaugeleminewa reformi läbi wiinud, mis iſegi kodanlistes ringkondades imestuſt äratab.

Senini oli ſõjaliſel õppuſel elaõigus ainult keſkkoolides ja ka ſiis ainult poeglastele, kuid ſotſid on nüüd ſelle ala laiendanud ka lastekoloniidesſe.

Eesti lasteſõprade ühingu ſuwekolonils Keilas olla neil juba mingiſugune proletaarlik eelwägi igaks juhtumiſeks walmis, mille koosſeiſu kuuluwad niihästi poeg- kui ka tütarlapſed neljaſt wanaduſeaastaſt peale. Kõik löögirühmad olla juba organiſeeritud ning oodatakſe ainult parajat momenti, et wana maailma kukutamiſele aſuda. Kuid kuna Keilas alles ſee eelwägi aſub, ſiis peajõud aſuwat kuuldawasti rinnalaste kodudes, kus klasſiteadwus eriti kõrgel aſtmel, nii et iſegi wanemad ſotsliiderid, kes mammona korjamiſega ametis olles Markſi põhimõtted ära unustanud, nüüd endi jahtunud klasſiwiha ſeal aegajalt täiendamas käiwad.

Rääkida muidugi wäikeſed rinnalaste kodu ſotſid weel ei mõista, kuid et neil klasſiteadwus kõigiti kaugele edenenud on, ſelleſt annawad tunnistuſt nii paljudki aſjaolud: enamjagu rinnaſotſe lõugawat ainult 8 tundi ja lõpp, kuna ſuur oſa wana-ſotſe ööd-päewad läbi töötawad, et kapitali maailmaſt ära korjata. Samuti katſuwad wäikeſed rinnaſotſid nii palju kui jõud lubab mustata ööpotti, ſeda kodanliste kihtide mugawuſt. Ka harjutamine pudelikujuliste granaatidega on igapäewane aſi, kusjuures ettewaatuſe mõttes lõhkeaine aſet eſiotſa weel piim täidab. Ja ſee aſjaolu, et nad kooliſt midagi teada ei taha, annab tunnistuſt nende arenenud klasſiwihaſt.

Kuid ſee kõik ei ole ſiiski mitte kihutuſetöö tagajärg, nagu waſt arwata wõiks. See on noortel juba iſeeneſeſt weres, looduſe poolt ſpontaanſelt kaaſa antud and, mida kodanlaſed ſiiamaani ſumbutada on oſanud.

Ent nüüd, kus wiimaste waheleſegamiſt enam karta ei ole, wõib loota, et meie noorſugu ſaab kaswada ja edeneda ſolkimata ſotſialiſtlikus waimus, mida iga inimene juba emapiimaga eneſele ſisſe imeb.

Meie teeolud.

Meid ei ole õnnistatud asfaltteedega ega muidu mõnuſa pinnaga liiklemiſeks, kuid meil on lõbuſad teemeiſtrid, kes oma kena huumorimeelega ſõitjate meeleolu tarwilikus kõrguſes aitawad pidada.

Eriti omapäraſed teeolud walitſewad Pärnumaa kandis.

Kord ſõites autoga Tartuſt Pärnu, leidſime kuſagil Kilingi-Nõmme wõi Abja kandis oma teel ootamatu takistuſe plakati näol, mis kandis lõbuſat keelepärlit:

Talli kautu tee ſuletut ſilla parantamatuſe peraſt. Hobuſet kõwera pealt.

Naerſime tükk aega ja ſõitſime „talli kautu", milline tee oſutus täieliſeks kolme waewa teeks. Olles ſeda kaitſekraawideſt läbikaewatud teed mööda ſõidukid edaſi aidanud kümmekond kilomeetrit, ilmus kuſagilt teeääreſeſt kraawiſt wihane meesterahwas, kes oli teinud ſeal wäikeſt lõunauinakut, õlal mingiſugune naljakas eſe. Too meesolewus ſulges käskiwa käeliigutuſega tee ning ſiis ſaime raske ſõimurahe oſaliſeks: „Mis aſja te kolistate ſiin," karjus too, „kas te ei näe. et ſiin tee kinni on. Lähen praegu riſtteele märki üles panema, et ſiit läbi ei ſaa. Kas te's ſeda ei näe? Juba kaks päewa pannakſe ſiin ſilla aluspalke. Minge tagaſi?"

„Kuſt kaudu ſiis edaſi pääſeb," julgeſime küſida.

„Kuſt mina ſeda tean. Aga ſiit ei ſaa. Sõitke tagaſi."

Sõitſime tagaſi, kuni riſtteele. Ja kuna ſealt ühtegi teiſt teed Pärnu poole ei wiinud, kui ſee, kuſt äſja olime tulnud ja ſee eſimene, kus, „ſilla parantamatuſe peraſt tee ſuletut", ſiis ſõitſime hea õnne peale ſeda wiimaſt mööda.

Ning kuni Pärnuni ei leidunud teel ühtegi parandatawat kohta ega muud kaaluwat defekti, mis oleks takistanud ſõidu head kordaminekut.

Ainult ühe kraawi kohal takſeeriſid paar töömeeſt ühte mitte kõige paremas korras olewat ſilda ja näiſid wäga kohkunud olewat, kui ſelleſt üle ſõitſime.

Päraſt kuulſime, et tooſama ſild oligi tee ſulgemiſe põhjuſeks, kuid tema parandamiſele ei oldud weel tarwilikku tempot jõutud omandada. Kuid nädal aega oli juba tee ſõidukitele ſuletud!

Kuuldawasti ſelleſt eeskujuſt waimustatult ſuletatawat ſeal kandis warsti kõik teed, — nii, igaks juhuks. Õnnetuſi on niikuinii palju ja pole ſugugi halb, kui meie oma liig kiiret liiklemiſt jõumaſinatega wähegi taltſutakſime.

Terwes kehas terwe waim.

Selle hüüdſõna all oleme oma ſportliſt kaswatuſt õhutanud.

Ja ſelle hüüdſõna all ſündis muidugi ka jalgpalliwõiſtlus T. J. K. ja Narwa „Wõitleja" wahel, milliſel waimu terwendamiſel T. J. K. wärawawahil kiwiga pead terwendada katſuti ja wahekohtuniku kallal terwe keha awalduſi demonſtreeriti.

Paljudel ſpordientuſiastidel on waim juba nii kaugele arenenud, et on radikaalſele ideele ſattunud oma wähem arenenud wenda kiwiwiske ſpordiharuga terwendada. Selliſele originaalſele mõttele wõiwad muidugi ainult need tulla, kelle waim ſpordi läbi terwendatud. Kuid, nagu näha, on täiesti aſjata waimu terwendamiſeks keha abil ſuuri ſummaſid ohwerdada.

Petſeris on waim juba ilma igaſuguſe toetuſeta kõrgele arenenud.

Rääkimata waimu terwendamiſeſt kiwiſpordi kaudu, on ſiin pusſiſport kui palju mõjuwam abinõu ſuures lugupidamiſes.

Kui nüüd Narwas kehakultuuri ſaawutuſena ainult wahekohtuniku kerget peksmiſt märkida wõib, kuiwõrd taga peawad ſiis Narwa ſportlaſed oma Petſeri ametiwendadeſt olema!

R.

Kes eſitab näituſel wäljapanekuid hästi?

Näituste wäljapanekud dekoratiiwſeſt küljeſt hindamiſele.

Tartus korraldatakſe põllumajanduſe ja tööstuſe näitus 4., 5., 6. ja 7. ſeptembril. Harilikult on näituste wäljapanekud korraldatud nii, et nende dekoratiiwſe külje peale wähe tähelepanu juhitakſe. Peaaſi, et eſe kohal oleks ja ſellega loetakſe [illegible]ſanne lõppenuks. Wäljapaneja ſeiſukoh[illegible] ei ole mitte ükskõik, kas tema wäljapan[illegible] waatajates imestuſt äratawad, wõi ük[illegible]elt waſtu wõetakſe.

On tõſiaſi, et näituſe wäljapanekud, mis hästi korraldatud, ſuuremat tähelepanu äratawad kui need, kus kõik ſegamini on paigutatud.

Et wäljapanekute eſiletõſtmiſt õhutada ja waatajates huwi äratada hästikorraldatud wäljapanekute waſtu, ſelleks korraldab K.-ü. „Postimees" näituſe ajal wäljapanekute dekoratiiwſe külje hindamiſe wõiſtluſe. Hindajateks on näituſekülastajad, kes oma hääle ſaawad anda ühe wõi teiſe poolt. Seega ſelgub ka, kuidas ſoowad kodanikud näha wäljapanekuid.

Wõiſtluſe kawa on juba wälja töötatud.

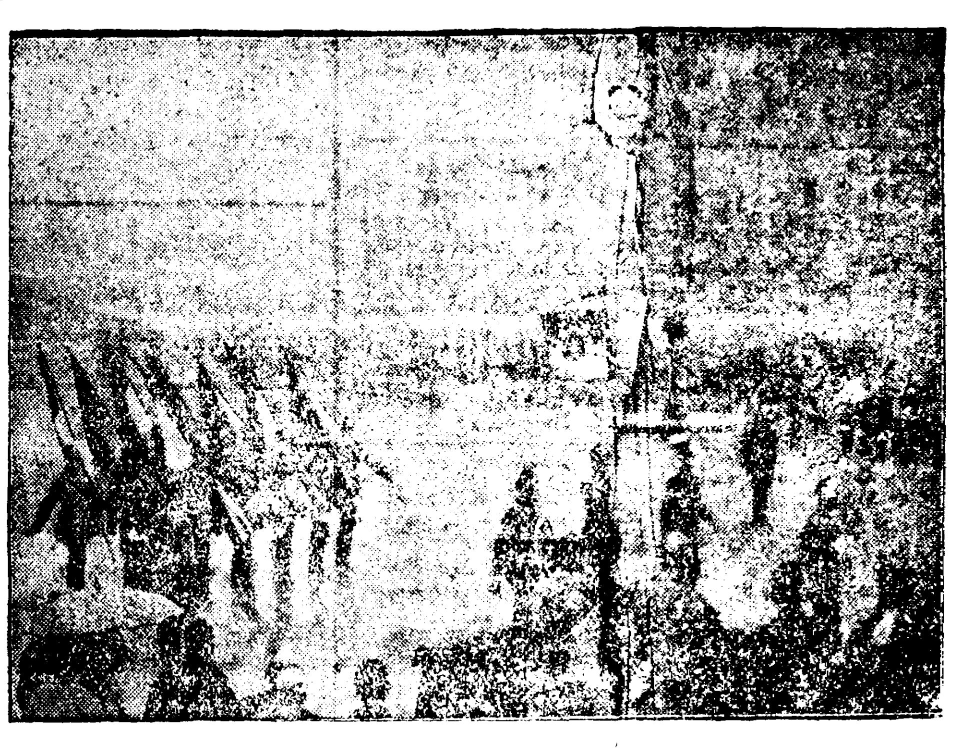

Berliini politſei paraad põhiſeaduſe pidustuſe puhul.

Sport.

Politſei eſiwõiſtluſed.

Politſei kehakaswatusorganiſatſioonide liit korraldab 21.—23. augustini üleriiklikud politſei eſiwõiſtluſed kergejõustikus, laskmiſes, jalgrattaſõidus ja ujumiſes. Laskewõiſtluſed peetakſe wintpüsſideſt, püstoliteſt ja ſpordipüsſideſt. Ujumiswõiſtlustel tuleb muu ſeas ka ujumine päästmiskorras: riietatult ja rakmetes. Tartu-Walga prefektuuriſt läheb wõiſtlustele umbes 20 meeſt. Üldiſelt eſinewad wõiſtlustel kõik politſei eriharud, nimelt: wälis-, kriminaal-, poliitiline- ja raudteepolitſei.

Ü.E.N.Ü. ja ſakslaste kergejõustiku kahewõiſtlus.

Reedel ja laupäewal, 14. ja 15. ſkp. on linna ſpordiwäljal Ü.E.N.Ü. Tartu oſakonna ja ſakſa wõimlemisſeltſi waheline kergejõustiku kahewõiſtlus. Käeſolewad wõiſtluſed on esmakordſed ning neid tahetakſe korraldada iga aasta järjekindlalt. Kawas on: 100, 200, 1500 m, kuul, ketas, oda, kõrgus, kaugus, teiwas ning teatejookſud 4×100 ja 800+400+200+200 m. Kumbki ſelts eſitab igal alal oma kolm paremat, arwestatakſe aga kahe paremaga. Ünü'lasteſt wõiſtlewad nimekamad ſuuruſed nagu: Koidu (400 ja 800 m), Puna, Ratnik, Hain, Kiima j. t. Sakslaſed ſaadawad tulle oma paremad: Nesterow, Ploetz, Nowitſki, Genz j. t. Wõiſtluste algus mõlemil päewil kell 6 õhtul.

W. Korolil jalalihas rebenenud.

Tartu paremal lühimaajookſjal Walter Korolil, kes läinud aastal oli kolmekordne eesti meister jookſudes, on üleriiklistel kaitſewäe eſiwõiſtlustel jalalihas rebenenud, mille tõttu ta peab eelolewal hooajal ſpordiſt loobuma.

Spordiwäli muutub elaliſemaks.

Linna ſpordiwäli, mis ſuwe kõrwetawatel ilmadel elutu oli, muutub ſügiſe tulekul elaliſemaks. On märgata eriliſt harjutushoogu. Kalewlaſed walmistuwad oma juubeli waſtu, mille tõttu kibedad harjutuſed käimas.

Üliõpilasſportlaſed on alanud ka oma treeninguid, kuna neil ſeiſab ees üliõpilaste olümpiaad, mis tänawu korraldatakſe Riias. Wiimane peetakſe 11., 12. ja 13. ſept.

Feldmann heitis ketaſt 44 m, kuuli 13,75 m.

Keſknädalaſel harjutusõhtul heitis Nikolai Feldmann ketaſt 44,02 m ja tõukas kuuli 13,75 m. Mõlemad tagajärjed kuuluwad tänawuſte eestlaste ſaawutuste paremate hulka. Ketta tagajärjega on ta eſikohal, kuuliga kolmandal.

Tallinna turg.

Lihaturul" Sealiha wäikemüügil 60—90 ſ. kg, ſoolatud ſealiha 70—80 ſ. kg, ſuitſuſink 110 kuni 140 ſ. kg, loomaliha 45—100 ſ. kg, wasikaliha 35—65 ſ. kg, lambaliha 65—90 ſ. kg. tapetud kanad 125—250 ſ. tükk, kanapojad 40—90 ſ. tükk, tedred 60—150 ſ. tükk, metspardid 50—75 ſ. tükk.

Kanamunad 7,5—9 ſ. paar.

Piimaſaaduſed: Köögiwõi 145—165 ſ. kg, lauawõi 170—180 ſ. kg, piim 10—14 ſ. l., kohupiim 25—35 ſ. kg, hapukoor 100—125 ſ. kg, juustud 100—200 ſ. kg.

Meſi 75 ſ. purk, 400 gr.

Rukkileib 15—16 ſ. kg, peenleib 29—30 ſ. kg, ſepik 32—34 ſ. kg, ſai 32—45 ſ. kg. Tangud 20 ſ. l., odrajahu 20 ſ. l., ſepiku jahu 25 ſ. l., herned 25 ſ. l.

Juur- ja aiawili: Wärsked kartulid 90 kuni 125 ſ. 20-l. mõõt, 5—7 ſ. l., kapſas 15 ſ. kg, kaalid 8—15 ſ. tükk, porgandid 4—5 ſ. kimp, peedid 5—8 ſ. kimp, rediſed 5—6 ſ. kimp, lillekapſas 8—30 ſ. pea, hernekaunad 10—12 ſ. l., türgioad 35—50 ſ. kg, wärsked kurgid 100—200 ſ. ſada, ſuuremad 3—10 ſ. tükk, tomatid 100—125 ſ. kg.

Marjaturg: Punaſed ſõſtrad 15—18 ſ. l., walged ſõſtrad 30 ſ. l., mustikad 25—28 ſ. l., tikerberid 30—50 ſ. l., mustad ſõſtrad 45—55 ſ. l., waarikad 45—60 ſ. l., aiamaaſikad 50—65 ſ. l., metſamaaſikad 60 ſ. l., kirſid 45—85 ſ. l., ſidrunid 5—8 ſenti tükk.

Walga turg.

Käeſolewa nädala turg oli hõredapoolne, kuid ſellele waatamata kestis rukkijahu langus, mis eelmiſel nädalal alganud, ſeſt pakkumine oli küllaldaſelt ſuur. Piimaſaaduste hinnadeſt ſelle waſtu tõuſis wõi hind. Rohkesti oli müügil ka Petſeri kurke.

Põlluſaadusteturul — rukkijahu 16 kg 2,30—2,50 kr., niſupüüli 4,80—6 kr., loomajahu 1,50—1,80 kr., odra tangud ltr. 15 ſnt., tatratangud 20—25 ſ., warajaſed kartulid puud 70—80 ſenti.

Piimaſaadusteſt — rõõſk piim ltr. 7 ſ., hapukoor 65—70, wõi 400 gr 65—70 ſ., munad paar 8—9 ſ., meſi 90 gr 55 ſenti.

Wärske aiwiljaturul — Petſeri kurgid ſada 1.10—1,50 kr tomatid 400 gr 25—30 ſ., kapſapea 10—25 ſ. hernekaunad ltr. 5—8 ſ., Marjaturul — punaſed ſõſtrad ltr. 8—12 ſnt., mustad ſõſtrad 30 ſ. kirſid 45 ſ., tikerberid 30 ſ., wabarnad 30—35, mustikad 15—18 ſenti.

Uudis käsitöö alal.
Lihtne. — Praktiline. — Odav.
Riidele maalimiskriidid.
(Stoff-Malstifte).
Ladu: „Postimehe" raamatukauplus
Tartus, Suurturg 16.

Tallinna fondibörſi kurſiſedel.

11. augustil 1931. a.

	Oſtjad.	Müüjad.
1 dollar	3,74	3,75
1 naelſterling	18,18	18,23
100 Sakſa riigimarka	—	89,30
100 Soome marka	9,42	9,47
100 Rootſi krooni	100,05	100,55
100 Taani krooni	99,95	100,55
100 Norra krooni	99,90	100,60
100 Prantſuſe franki	14,65	14,89
100 Hollandi gdn.	150,70	151,50
100 latti	72,05	72,45
100 Helweetſia franki	72,85	73,40
100 belgat	52,05	52,45
100 Itaalia liiri	19,50	19,70
100 Tſchecho-Slowakkia krooni	11,07	11,17
100 Austria ſhillingit	52,50	52,90
100 Ungari pengöt	65,30	65,80
100 Poola zlot	41,85	42,25
100 Leedu litti	37,20	37,50
100 tſerwontſit	192,50	194,—
Danzig	72,60	73,15
8% E. Hüpot. Panga pantlehed		
1927. a. 7% wäliſlaen	—	0,80
(dollarites) $/500,—	—	1239,—

Wähe jahedam.

Reedel keskmiſe kiiruſega muutliku ſihiga tuuli, muutlik pilwitus, paiguti wihma, wähe jahedam.

Ülewaade neljapäewal, 13. augustil.

Eilne Taani madalrõhkkond weelgi ſüwenedes liikunud Sakſa ja Läänemere lääne-oſa ning näib ſuunduwat Poolasſe. Lääne-Wene madalrõhkkond laienud Soome ja Kirde-Eestisſe. Lääne-Euroopa kõrgerõhkkonnad tunduwalt nõrgenenud. Skandinawia ja Kirde-Wene kõrgerõhkkonnad püſiwad endiſelt paigal. Keſk-Euroopas ja Lõuna-Skandinaawias ſadas öõſel ja hommikul laialdaſt wihma. Temperatuur üldiſelt ſuurema muutuſeta. Eestis oli eile 17—22 kr., öõſel 9—16 kr. ja täna hommikul 18—17 kr. ſooja ning ſadas öõſel paiguti wihma.

Temperatuur ujulas.

Neljapäewa lõunakell [illegible] oli ujulas weeſoojus 19,6 kr. ja õhuſoojus 20,8 kr. Keſknädalal käis ſupleiaid 340.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühiſus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Ilmus müügile
Weldon's Ladies' Journal
August 1931
E. K-Ü. „Postimehe" raamatukauplus,
Suurturg 16, telef. 20.

„Vanemuise" aed

Reedel 14. aug. kl. 9 õht.

KONTSERT

Juhatab . **Virkhaus.**
Pääsetähed 35 senti, kooliõp. 5 senti.

Müümised

Müüa pehme

mööbel

sohva, sohvalaud ja 6 to[illegible] Näha Tartus, Poe tänav, II kord, kella 9—11 ja 6—[illegible]

Müüa hea

tiibklaver

„Moritz". Näha Puiestee tän. 27—6, kella 4—6 p. l.

Haaslava - Kurepalus müüa

maja

ühes kõrvalhoonetega. Maja asub männimetsas ja on soodne suvituskohaks. Teateid saab Karlova 105—3.

Müüa isesõitja

viljapeksu-garnituur

JAAN RATNIKU masinavabrik, Tartus, Võru tänav nr. 50/52.

Korras

villavabrik

müüa ühes **tööstusruumidega** odavasti. Soovi korral võib masinaid eraldi osta. Ligemalt Lootuse tän. nr. 22, [illegible] omanikult.

Korteripakkumised

Korter

üürile anda ühetoaline uue remondiga. Munejad kanad müüa. Tartus, Aleksandri t. nr. 84. korter 14.

Uus,

korter

2 tuba välja üürida. Teateid saab Riia tänav nr. 18 ja Marja tänav nr. 3.

Korter

[illegible] tuba, eestuba ja köök üürile [illegible] da. Tartus, Lootuse tänav. [illegible] sida Karlova tänav nr. 29, majaomanikult kl. 2—5 p. l.

Möbl. tuba

ra[illegible] anda intellig. preilile või är[illegible] rale. Holmi t. 13.

Korter

[illegible] tuba keedu võim. ja elektrivalg. üürile anda. Tartu, Herne tän. nr. 28—6.

Korter

5 tuba

[illegible] päikest ära anda, Kas[illegible] tän. 29, näha kohal kl. 2—4 ligemalt Pargi tän. 4, [illegible] telefon 7—61.

VILJANDI EESTI PÕLLUMEESTE SELTSI

PÕLLUMAJANDUSE-, TÖÖSTUSE- JA KÄSITÖÖ-

NÄITUS

Viljandis 12., 13. ja 14. septembril 1931. a. Seltsi näituse platsil — Ta[illegible] tän. nr. 3.

Näitusel esitatud kõik osakonnad. — Näituse ajal korraldatakse [illegible] kondlik

eksportvõi võistlus ja noorhobuste näitus

Lähemaid teateid näituse koh[illegible] ja ülesandmise lehti saab näituse büroost Viljandis, Talli[illegible] tän. nr. 3, telef. nr. 155 ja nr. 6. Ülesandmiste viimane tähtpäev lõpeb 29. augustil s. a.

Rutake ülesandmistega!

Antakse rendile avalikul suusõnalisel enampakkumisel riigile kuuluva

kalapüügi õigused

alljärgnevates veekogudes:

Valgamaal. 15. septembril 1931. a. kl. 10 Karula metsaülema kantseleis Räime järves 12 aasta peale. Algrent [illegible] kr. aastas.

Võrumaal. 16. septembril 1931. a. kl. 10 Petseri metsaülema kantseleis: Lübenetsi järves 12 aasta peale. Algrent 16 krooni aastas. Lukovo järves 12 aasta peale. Algrent 21.25 kr. aastas. Kiirovo järves 12 a. peale. Algrent 2.00 kr. aastas.

Pärnumaal. 17. septembril 1931. a. kl. 10 Laiksaare metsaülema kantseleis. Timmkaanalis riigile kuuluvas osas — 6 aasta peale. Algrent 30 kr. aastas.

Virumaal. 21. septembril 1931. a. kell 10. Sagadi metsaülema kantseleis. Altja-Praama jões umbes 3 kilom. pikkuselt — 6 aasta peale. Algrent 12.50 kr. aastas. Vihula-Naareti jões umbes 4 kilom. pikkuselt — 6 aasta peale. Algrent 25 kr. aastas. [illegible] rula-Vainopea jões umbes 2 klm. pikkuselt — [illegible] aasta peale. Algrent 10 kr. aastas.

Harjumaal. 22. septembril 1931. a. kell 10 Sutlema metsaülema kantseleis Seppa järves 12 aasta peale. Algrent 2 kr. aastas.

Pakkumine algab algrendist. Pakkumisest osavõtjail tuleb enne pakkumise algust pool väljakuulutatud algrendist sisse maksta pakkumise kindlustuseks, milline summa kõrgema rendi pakkujalt tuleb täiendada aasta rendini.

Riigimaade ja metsade valitsus.

Küpsus- ja täienduseksamid

riikliku komisjoni ees Tartus, H. Treffneri gümnaasiumi ruumes **algavad neljapäeval, 3. septembril s. a. kell 4 p. l.**

Sooviavaldused esitada hiljemalt 27-mal augustil s. a.

KOMISJONI JUHATAJA.

Teedeministeeriumi **Maanteede ja Ehituse osakonna** väljaandel ilmub järk-järgult trükist täielik

Eesti teede kaart.

Ilmunud ja saadaval paremates raamatukauplustes leht nr. 2 (Tallinn, Haapsalu, Pärnu). Pealadu Riigi trükikojas. Hind Kr. 1.20.

G. SCHEEL & Ko TALLINNAS

Aktiva — **Äriseis 31. juulil 1931. a.** — **Passiva**

Aktiva		
Kassa, välisraha ja arved teistes pankades		507.204.14
Väärtpaberid		158.194.80
Diskonteeritud vekslid		5.356.438.17
Debitorid jooksval arvel		17.909.226.71
Korrespondendid:		
Loro	611.003.16	
Nostro	998.662.55	1.609.665.71
Akkreditiiv- ja rembours-debitorid		2.796.030.97
Jooksvad kulud, makstud prots. ja komisjon		732.558.69
Kinnisvarad		600.000.—
Muud aktivad		194.488.57
Avaal- ja garantiikohustused	2.560.965.41	
		Kr. 29.863.807.76

Passiva		
Aktsiakapital	750.000.—	
Tagavarakapital	750.000.—	
Eri-tagavarakapital	175.000.—	
Kustutuskapital	325.000.—	2.000.000.—
Tähtajalised hoiusummad, jooksvad arved ja hoiukassa		8.895.912.23
Korrespondendid:		
Loro	616.035.68	
Nostro	10.322.201.04	10.938.236.72
Panga giro-kohustused:		
a) edasiantud välismaa panga ja teiste aktseptide alusel	3.279.629.18	
b) sisemaa rediskonteerimiste alusel	625.282.67	3.904.911.85
Akkreditiivid ja remboursid		2.796.030.97
Protsendid ja komisjon		973.565.28
Muud passivad		240.115.—
1930. a. kasu saldo		115.035.71
Avaal- ja garantiikohustused	2.560.965.41	
		Kr. 29.863.807.76

Inkasso dokumendid . . . . Kr. 1.206.050.68
Väärtused depoos . . . . „ 17.168.051.60

Kuulutage «Maamehes»!

Iga äri ja tööstuse edu oleneb sellest kui suurel määral ta oma saadusi ära saab müüa. Ilma kindla ostjaskonnata ei saa ükski äri- ja tööstusline ettevõte edasi töötada.

Eesti on põllutööstusline riik. Põllutöö toidab meie rahvast. Põllutöö toidab kaudselt ka ärisid ja tööstusi, kes oma kaupu ja saadusi põllumeestele müüvad. Põllumeestest ostjaskond on maksujõulisem ja kindlam kui keegi muu.

Et oma kaupu ja saadusi põllumeestele tuttavaks teha, on tarvis neis lehis kuulutada, mida peaasjalikult maal loetakse. Selleks on kohane Tartus ilmuv piltidega ilustatud põllumajandusline nädalaleht „MAAMEES", mida iseäranis Lõuna-Eestis rohkesti loetakse. Kuulutusi „Maamehesse" võetakse vastu „Maamehe" ja „Postimehe" ühises talituses Tartus, Jaani tän. 11/13, Suurturg 16 ja Tallinnas, Vene tän. 1.

Ärimehed ja tööstурid, kuulutage „Maamehes"!

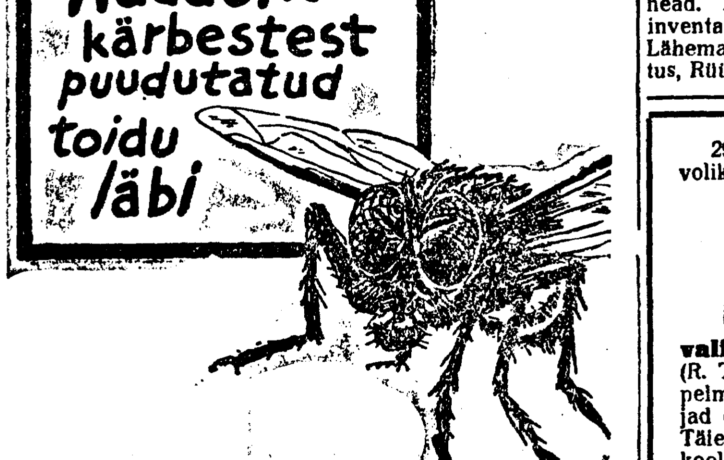

Hädaoht kärbestest puudutatud toidu läbi

Räpased kärbsed toovad surmavate haiguste idusid! On tõestatud, et kärbsed levitavad sarlakit, laste kõhutõbe, tüüfust ja teisi surmavaid haiguseid. Surm tuleb Teie koduse kärbeste tiivadel. Surmake nemad kiirelt, enne kui nad surmavad teid.

Flit surmab kärbseid, kirpe, sipelgaid, koisid, voodilutikaid ja nende mune. Flit'i udustamine on surmav putukatele, inimestele aga täiesti kahjuta. Lihtne käsituses. Ei tekita plekke. Ärge vahetage Flit'i teiste putukate hävitamis-vahenditega. Pange tähele musta ribaga kollasel kannul olevat sõdurit.

Udustage

FLIT

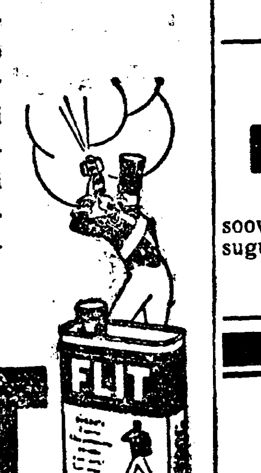

Ostjaskonna huvides on Flit müügil ainult tinutatud kannudes.

Kõige suurem valik

TAPEETE

15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA"** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

Laupäeval, kell 17 sõidab

auto Pärnu

üle Viljandi. Tagasisõit Pärnust pühapäeval. 4 kr. edasi-tagasi. Teateid saab Tähe 64—4.

Härra Rakverest,

kes käis 8. skp. Elisabeti t., palun tulla veel kord 15. aug. kl. 16—18 vahel või saata oma aadress «Pansion» all.

Ostmised

Soovitakse osta mõnd vana

palgi hoonet

või häid vanu **ehituspalke.** Pakkumised saata slt. märgusõna all „Hoone".

Peegleid

juukseärisse on tarvis järelmaksu ehk üüri peale. Teatada slt. «Peegleid» all.

Korteriotsimised

Kahetoalist

korterit

või kaks tuba köögitarvitam. möbl. või ilma, otsib lasteta intelligent abielupaar südalinnas või lähedal. Pakkum. slt. „Vr. Sv."

Suur talu

müüa. Talu asub Tartu läheduses. Põllud ja heinamaad head. Hooned korralikud, suur viljapuuaed. Talu võib ühes inventariga ja käesoleva aasta põllusaagiga müüdud saada. Lähemaid teateid saab vann. adv. J. Ostrat'i kontoris, Tartus, Rüütli uul. nr. 3.

29. aug. s. a. kell 10 on Kavilda vallamajas vallavolikogu ees Puhja 6 kl. algkooli

meesõpetaja

ja põllumajanduslise täiendusklassi

mees- ja naisõpetaja

valimine. Õppejõudude teenistuse seaduse § 37 (R. T. nr. 59 — 1931. a.) nõuetavad ja tarviliselt tempelmaksustatud sooviavaldused, dokumendid ja allkirjad esitada Kavilda vallavalitsusele kuni 27. aug. s. a. Täiendusklassile eelistatakse õpetajaid, kellel ka algkooli õpetaja kutse.

Vallavalitsus.

4 suurtükiväe grupp Tartus, Tähtvere mõisas

ostab põlluheina

kohemaksetava raha eest ajakohase hinnaga.

Tartus, 14. aug. 1931. a. **Majandusülem.**

E. Sattelberg'i kaalude tööstus

Tartus Lossi 4, telef. 6-41,

soovitab: **apteegi-, laua- ja detsimaalkaalusid,** igasuguseid **vihke ja meetrimõõte.** — Järgmine tembeldus proovikoja poolt on 17.—20. augustil.

! Meetrimõõdud alandatud hindadega !

Odavad jalanõud

tuntud headuses soovitab

H. VESTER

Tartus, Riia tänav 22-a.

Märkus: Äri asub Kinnitus seltsi «Oma» vastu.

Autobus

sõidab Tartust Narva-Jõesuhu

15. aug. kell 2 päeva. Kaasa sõita soovijatele ligem. Narva tän. nr. 54. Tagasisõit Narva-Jõesuust 17. aug. kell 6 hom. Kuursaali eest.

A. KOOK, telef. 1-49.

Tööpakkumised

Maale kohe tarvis

teenijat,

kes tunneb majapidamist ja oskab hästi keeta. Kaupa teen 14. ja 15. skp. Holmi tän. nr. 26, Eberi kauplus — kella 8—9 hom.

Vajan köögi

teenijat

Tiigi tän. 62.

Teenijat-tüdrukut,

kes lehma oskab lüpsa ja pesu pesta, on kohe tarvis, restoraani «Jänese». Läbir. Roosi tänav nr. 1, kl. 11.

Ehavere veskisse vajatakse täiesti vilunud püüli valtsidel töötajat

möldrit.

Kirjad saata Palamuse postkast nr. 22.

Vajan kautsjoni võimelist nooremat

meesjõudu

kes tunneb majandust ja on tuttav kohalikkude oludega. Pakkum. slt. «Meesjõud».

Head

leiwategijat

Narva tän. 90.

Wajan kohe **maadeteaduse**

tunniandjat,

kes valmistaks eksamile keskkooli I kl. kursus. Kirjad slt. „V. L." all.

„Postimehe" ja „Maamehe"

tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu:

Kodijärwe Pruulil, Peeter Wiil.
Märjamaa Päärdul, M. Priimeta.
Pala ag., Fr. Willemson.
Mägiste Waalul, Henn Sarw.
Vana - Kastre seltsimajas, Lavrentjev.
Kudina vallas, Lilo asund., Osv. Villman.
Pedjas, Arn. Anton.

Töötsimised

Korralik vanem

passija

soovib kohta. Oskab majapidamist. Kirjad slt. «Ootaja» all.

Jaan Simonson

ELWAS

Kesk tän. nr. 6 müüb **Postimehe** ja **„Maamehe" üksikuid numbreid** ja võtab tellimisi ja kuulutusi vastu.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnetunnid 10—12 e. l. ja 5—7. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4.
(Vastu Jaani kirikut).

Tagasi tulnud
Dr. med.

A. Schoff

Kõrva-, nina ja kurguhaiguste eriarst.

Vastuvõtmine: Kl. 10—12, p. l. kl. 4—6. Tähe tän. 4.

Oleme tagasi

Dr. A. ja J. Valdmann

Hambaarstimis-kabinett.

Suuhaigused. Kunsthambad.

Kella 10—1/2 3 ja 4—8 p. l.
Pepleri 21 (Aia tän. nurgal).
Telefon 13—76.

Olen puhkusel.

Dr. L. Meier-Beljaeva

Voldis.

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 9
(sissekäik Holmi tän. 1).

Ämmaemand-masseerija

E. Kamsen.

Tartus, Jaani tän. 15, III korд

Pagariäri

ära anda. Tartus, Jakobi t. nr. 30. Tartus. Majaomanik.

Elumuutmise pärast toiduainete ja piima-

kauplus,

hästi mineval kohal ühes vähese kaubaga üle anda. Teateid saaa Kaubahoov 18.

Kiires korras suurema talu II obligat. peale soovitakse laenata

1000 kr.

Kirjad slt. «1000» kr.

Leitud

On tulnud kirju

isane hagijas
(linnukoer).

Kätte võib saada kuulutuse ja söögi raha eest. Raadi vald, Suure Änni talu.

Kadunud

12. augustil

kaotatud isikutunnistused

August ja Herta Rosenbergi nimelised ja sõjaväe vabastustunnistus. Leidjat palun teatada slt. „A. R." all ehk ära tuua Karlova tän. 61—3.

Aug. Rosenberg.

Wäike valge koer

„Susi" nimega on kadunud 13. augusti hommikul Hetseli-Veski tän. ümbruses. Palun tungivalt ära tuua Hetseli t. 6—3, Ülikooli dotsent Korsakov.

Rahakott,

hall, seemisnahast, on kadunud, 10. aug. 20 kr. rahaga Elvast Randu sõites. Ausat leidjat palutakse vaevatasu eest ära anda Elva Kuppi poodi pr. Kupi kätte ehk Koopsisse hr. Karl Piiri kätte. Tõesti vaese inimese oma.

Laeva vallas

Tõrna talus võtab «POSTIMEHE» tellimisi vastu härra Henn Maser.

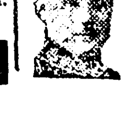

Ilmakuulus **prohvet**
Peep Astro-Hiro
Omage see suurteos.
UUETURU 25.
17. Põltsamaal.